

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 00185

A HASENE IN HARBST

Nahum Bomze

Permanent preservation of this book was made possible by

Robert & Nancy Jacobs

in memory of

Mamie & Joseph Goodman

FUNDING FOR THE CORE COLLECTION OF YIDDISH LITERATURE
WAS MADE POSSIBLE IN PART BY A GRANT FROM THE
DAVID AND BARBARA B. HIRSCHHORN FOUNDATION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

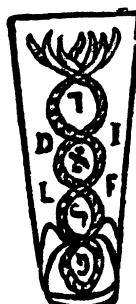

נחוּם בָּאַמּוֹעַ

אַחֲתּוֹנוֹה אֵין הָאֶרְפָּסֶט

לִידְעָר

אַרְיוֹסְגַּעֲגַעַן פָּז אַקְאַמִּיטָּעַט פָּז שְׁרִיְכָעַר,
מִיטַּדְעָר מִיטְהַיְלָף פָּז דָּוד אַגְּנָאַטָּאָו לִיטְעַרְאַטְזָר-פָּאנָר
נַיְרַיְאַרְקָ, 1949

N. BOMZE
WEDDING IN AUTUMN
A CHASINE IN HARBST

שער-בלאט אוו צייכעונגונג
וועי הוויזה טאפעל

COPYRIGHT, 1949

PRINTED IN THE UNITED STATES OF AMERICA
BY MARSTIN PRESS, INC., NEW YORK CITY

••••• 438

לזכרון מיין אומגעקומענער משפחה
און אלע קדושים אין מיין הייס-שטוטל

ס אס אס�

א

יְהוָה בָּרוּךְ

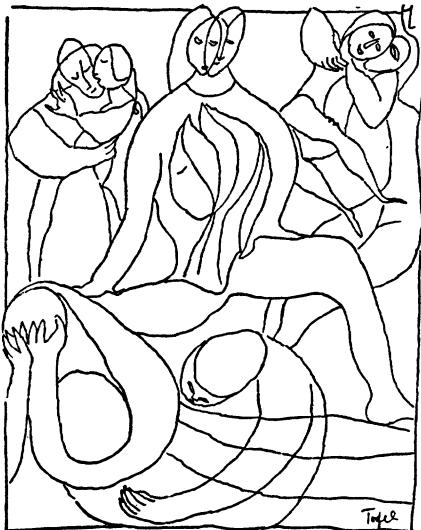
„אחתונה איז הארבט“ גיט ארינו או אפקליב פון
מיינע בייז איצט דערשיןגען פינגען ליזערזאלונגנע,
ויז איז ליזער, ואס זענען איז בוז-פארם נאז
ニישט פראעפנעלעכט געוואגן.

מיין ערשות ליזער-בוז „איין טאג פון דער וואז“ איז
געדזוקט געווארט איז לעםבערג, איז יאר 1929 ; זי
ויזערזידיקע ליזערזאלונגנע מיינע זענען דערשי-
גען לויט פאלגנדיקע סדר : „בָּאַרְוּשָׁעַ טְרִיטָּה“ —
ווארשע, 1936 ; „לִיְּטָאֵרִיְּפָעָןִיְּבָוֹדִיכְתָּנוּגָנָן“ —
ווארשע, 1937 ; „אַ גָּסֶט אַיְן פָּאָרְנוֹאָכֶט“ — וואר
שע, 1939 (הארט פאר דער דיטש-פּוֹלִישׂ מלחמה) ;
מלחמה) ; „אַיְּבָוָרְגָּגָן“ — לעםבערג, 1941 (עמ-
לעכע טאג פאר דער דיטש-סָאָוּנְשָׁעָר מלחמה).
דאַס בילד איז בוז איז געציינט פון מיין פרײַנט,
דעט גִּינְסְטְּלִיעָה מענדל ריַּיְּס, וועלכער איז יונגעראהייט
אוֹמְגַעְקָוָה איז יאנצְוָועָר קָאָנוֹצְעָנְצְרָאָכְיָעָלָגָנָע
אייז יאר 1943.

איך דריש אויס מיין הארכיזו דאנש צו קאלעטען
שריבער, פרײַנט איז נוּ יארה, ואס האבו מיר
מענגלאע געמאכט אַרְוִיסְצְוָונָעָבָן דאס דָּזְיָקָע בָּזָן.

גְּחוּם בְּאַמּוֹעַ

אגאט איז פארנאכט

וּוְס' שְׁפָרָאצֶט אֲרוֹויִם פֿוֹן עַרְד דַּעַר וְאַמְּעַן
פְּלוֹצִים, אֵין בְּאַגְּנָעָן, אַוְמְגַעְרִיכֶת,
אַזְוִי הָעָר אֵיךְ אַמְּאַל אֵין שְׁטָאַט מִין נְאַמְּעַן
רוֹפֵן אָוֹן ס' פְּלָאַט אַוְיפֶּן מִין גְּעוּיכֶת.

אֵיךְ בְּלִיבְשַׂטְיָן אָוֹן ס' קוֹזָאַלְטַ מִין אִינְגָנוּוֹיַד
מִיטְפְּרִיּוֹד: אַט בָּאַלְד אָוֹן צַו מִיר גְּעַנְעַנְטַ
דַּעַר פְּרַעְמַדָּעָר. אַ רְגַּע — דַּי זָוּן פְּאַרְגִּיַּת,
נְאַר אֵיךְ הָאָב קִיְּנָעָם נִשְׁתַּחַת דַּעַרְקָעָנַט.

אֵיךְ בְּלִיבְשַׂטְיָן אָוֹן ס' צִוְּטָעָרַן מִינְעַן קְנִי
אֵין פְּלָאַטְמַעַר פֿוֹן חָאָרָץ, אֵין טִיפֶּן גַּעַהָעָר.
אֵיךְ הוֹיֵב אַוְיפֶּן מִין קָאָפֶ — אַ פְּוִיגֶל צָוָם פְּלִי:
— פְּרַעְמַדָּעָר, נִשְׁתַּחַת גְּעוּעָנָעָר, אֵיךְ הָעָר ...

פרק י ל' ינג

איך חלום היינט פון זאגן א סדר :
פון דראפען זיך אויפֿ א הויין דזה,
לויפֿן בארוועס איבער פרעומדע הויפֿן,
שפילן זיך מיט גראוטע ר依פֿן
און פאלן איבער א שטיין.
דערנאנך היינקען מיט א ביטער געווין
צו דער מאמען. זי וועט אرومיביגןן מיין קני
און שריען : גלייך מיט אלע פלאץ-יינגען
לויפֿט ער ארום פון אין דער פרי,
ニישט אנדערש — איך וועל אים פאַרדינגען
צו די ציגינגער.

גאטט מיינער,
איך וויל היינט נישט גיין אין של אריין.
די זונ שויינט איבער אלע שיינדל-זעכער,
איך וועל געמען אלע מיינע ביכער
און פון דער הים
וועל איך אנטלייפֿן גלייך
צום זילבערגנעם טיר
היינטער דער שטאט.
קיינדעָר, לאמיר טאנצן אין א רעד :
רודה — רודה — ראנע
שיינע פעסיע-קאָגען.
שטעטלט זיך קינדעָר אויפֿ יענעָר זויט בריך —
איך וועל לויפֿן אהין, איר — צוריק,
דערנאנך זיך וואָלגעָן אויפֿ דער ערָד.

איך וויל אויפֿ דער פָּשׁען אלע פָּערד
צעפְּלָאשָׁעַן. אַנְטְּלוֹפִּן פָּאָרָן גּוּ אַיּוֹזֶן;
בֵּינְאָכְטָן אַנְידָעָרְפָּאָלָן אַ מִידָּעָר
אויפֿן בָּעַט אָוּן הוֹסְטָן פּוֹן שְׁלָאָףּ.
די מאַמעַן ווועט מִיךְ אַנְטְּרִינְקָעַן מִיטּ טְרָאָן
אוּן זָאנַן צָום טָאָטָן: אַיְצָיק, עָרְ הוֹסְטָן שְׁוִין ווּדָעָר
דָּעָר תְּכַשִּׁית דִּינְגָּר ...

גָּאַטּ מִינְגָּר,
ברענְגּ מִיר נָאָךְ אַיְינְמָאָל אַיְן חָלוּם דִּי אַיְיָעָר-בִּינְגָּל,
וּוְאָסּ מִין טָאָטָעּ הָאָטָטָמָאָל פּוֹן מָאָרָק גַּעֲבָרָאָכָט.
לְאָמִיךְ נָאָךְ אַיְינְמָאָל דַּעֲרָפִילְן דָּעַם פָּלָאָטָעָר פּוֹן פִּיגְגָּל
איְבָעָר אַוְנוֹעָר שִׁינְדָּל-דָּאָךְ.

אַיְצָטָ, וּוְעַן אַלְעַן ווִינְגָּטָן שְׁטוּרָעָמָעָן אַיְן גַּעֲוּעָט,
פָּאָרְנָעָם דִּי תְּפִילָה פּוֹן אַ יִדְיִישָׁן פָּאָעָט,
וּוְאָסּ הָאָטָט זִיךְ פָּאָרְבָּעָנְקָט צָום זָאנַן פּוֹן אַ גְּרִיל
אַיְן אַ פְּשָׁוֹטָן מִיטְוּוֹאָךְ פּוֹן חָודֶש אַפְּרִיל.

תפילה פון מיין מאמען פארנאכט

האר, זאל דיין ליכט זיין נאָר פֿאָרְן טַאג
און די פֿינְצְטָעָרְנִישׁ פֿאָרְדָּעָרְ נַאֲכָט.
און זאל מיין קלײַיד — די אָרוּעָמָע טְראָכָט —
לִיגַּן רֹואַיָּק אָוִיפַּן בְּעַנְקָל אַיבָּעָר דָּעָרְ נַאֲכָט.

זאלָן אַין קְלוּסְטָעָר שְׂטִיל זַיִן די גָּלְעָקָעָר,
מיין שְׁכַּן אַיוֹוָצָן זאל זַיִן נִישְׁתָּ צְעוּוִיגַּן;
און זאל דָּעָר וּוִינְטְּ בְּיִינְאָכָט נִישְׁתָּ וּוּקָן
די קְלִינוּעָ קִינְדָּעָר אַין די וּוִינְגַּן.

לאֶז שְׁלָאָפַּן די הוֹן אָוִיפַּט דָּעָר לֵיטָעָר, די פֿאָרְדָּ אַין שְׁטָאָלָן,
און מִיטָּן דָּעָר נַאֲכָט. —
נעַם אָוּעָק דָּעַם שְׁטִילַין פָּוָן וּוּגָן, סְיַזָּל נִישְׁתָּ פָּאָלָן
דָּעָר גַּנְבָּ אַין מִיטָּן דָּעָר נַאֲכָט.

לאֶז שְׁטִיל זַיִן דָּעַם הִימָּל אַיבָּעָר דָּעָר נַאֲכָט —
פֿאָרְהָאָלָט די בְּלִיצָן, שְׁטִיל אַיִּין די דּוֹנוּרָן,
זַיִן זַאלָן נִישְׁתָּ אַיבָּעָרְשְׁרָעָקָן די גַּעֲוּוֹנְגָּרָן,
נִישְׁתָּ פֿאָר קְיֻונְעָם גַּעֲדָאָכָט.

די יונגע פיגעל פארהיט פון שרעק
אין ווילדן ווילך אויף אַ הויכן בוים.
לאז די וואטערן נישט אָרוּם פון ברעג
ביינאכט, אין זיינר ווילדן שוים.

און מיך אליאן באשין פאר וואטער, פארן בליעז,
פארן פיעער איבער מיין דאך.
און לאז מיין קליד — די אָרטמע טראכט —
לייגן רוזאיק אויפן בענקל איבער דער גאנט.

א גאטסט איז פארנאכט

איך געדענק אליז נאכאנגענד :
די זון האט געגלויט, געגלייט און פארנגאנגען.
פארן גאניק האט די קאץ געטאנצט מיט א שטראז
אונ דער ווינט געוויגט די זאנגען.
דער טאטטע האט געטראנקען טיי
און די מאמע געוואשן ס'צעשיר ;
ער האט א קלאספ געטונין אין טיר
און שטיין געלביבן פאר מיר מיטאמאל,
ווײ זי שיינע פאנע פון אונזער שול.

„ס'קאצ'יל קומט, ס'קאצ'יל קומט, א גאטסט“ —
האט די מאמע געשמייכלט און פאריבט די הויב.
אונ ער — האט ארויסגעגענווע פון קישיל א וויסע טויב
און מיר דערלאנגט.
נאר איך האב זיך געשראצקן און אווועק
הינטער דער שאנק.

„אונ דאס איז אונזער מזינעך, דער קלענטטען,
נחום, קומ אהער צום פענצעטער
אונ גיב א קוש דעם גאטסט אין האנט“. —
איך האב א קוש געטאן דעם טויט
אונ דערפיטלט : מײינע באקן ווערן רויט —
א בראנד — — —

מיר חלומט זיך אמאָל

מיר חלומט אמאָל : איך בין א קינד,
דאַס וויסע סטענדל פלאַטעןערט איזן ווינט
און אלע גרויסע לאָכֶן.

איך לוייף איבער פרעמדע גאסן פאָרשעטט,
דעָר ווינט הויבט אויף מיין העמד
און אלע גרויסע לאָכֶן.

מען פירט מיך איבער מאָרְקָן אַרוּם,
דעָר געשריי איזן מיר וווערט שטום
און אלע גרויסע לאָכֶן.

דאַס העמד פון מיין לײַב — אַראָפָנָעְצִוְיגָן,
מיין נאָקעט ברענט פֿאָר יְעָדָנָס אָוָיגָן
און אלע גרויסע לאָכֶן.

און פֿלוֹצִים זע : אַס אַונְדָּעָר גַּאֲר —
איך בין אַזְקָן מיט גַּרְאָע הַאֲר
און אלע קינדָעָר לאָכֶן.

מען פירט מיך איבער ווילְדָע ווועְגָן,
מיינְע טוֹיטָע טָאָטָע-מָאָטָע קָוְמָעָן מיר אַנְטָקָעָן
און אלע קינדָעָר לאָכֶן.

איין בלְאָעָן אָוָונְט שְׂטוּי אַיך אַלְיָין,
מיט מיין טָרְוִיעָר אָוָן גַּעֲווֹיָן
און אלע קינדָעָר לאָכֶן.

זון-פארגאנגען איז שטאט

אויפֿן העכטן שטאט איז שטאט איז די זון פֿאַרגאנגען.
איך ווֹאלט נישט געוווען געוווען דעם העלן שפֿיל אויַף
שוויבּן אויפֿן העכטן שטאט איז שטאט, וווען גראָד מײַן
אויג ווֹאלט נישט געציילט אַרוֹיף צו פֿלאָטערדייקּ טויבּן.

אייצט איז אויך די זון פֿאַרגאנגען איז מײַן הײַם. מײַן
הײַם לִיגְט ווֹוִיט פֿון שטאט, — אַ שטיַַבעַלַַע פֿון האַלְַץ אַן
ליַַים, אַ פֿלוֹיַט פֿון דֶַרְצַט.

אַז מײַן מאָמע פֿלְעַגְט זעַן די זון פֿאַרגַּיַּין אַין פֿיעַרְט
ברַאנְד, אַיז טוֹנְקַל גַּעֲוָאַרְן אַיר בְּלִיךְ, אַיז שטַַילַַעַר גַּעַַַעַר
וואָרַן אַיר קֹול : די הִינְעָרְפַּלְעַז אַוְיף דָּעַר באַנט אַן
די קִינְדַּעַר זעַגְעַן מִיד אַן ווֹילַן שלְאַפְּן גַּיְַן.

אויפֿן העכטן שטאט איז שטאט איז די זון פֿאַרגאנגען.

אַז מײַן טַאַטַּע פֿלְעַגְט זעַן די זון פֿאַרגַּיַּין הִינְטַאַר אַונְזַּעַר
הַוּוֹן, פֿלְעַגְט עַר גַּעַמְעַן זַיְּן גַּעַרְטַּל אַן זַיְּךְ לאַזְוּן אַין
קלְוִוּן. אַ שְׁטוֹרָאַל אַיז גַּעַפְּאַלְן אַוְיף זַיְּן מִידַּן גַּעַזְבַּט,
וּוֹעֵן מײַן מאָמע פֿלְעַגְט מִיטְגַּעַבְן פֿאָר טַוִּיטַע — לִיכְטַט.

אויפֿן העכטן שטאט איז שטאט איז די זון פֿאַרגאנגען.

אַין מײַן הײַם לִיגְט דָּעַר טַוִּיפּ אַוְיף גְּרָאַזְוּן. מִידַּע יִנְגְּגַעַן
זַיְּגַעַן אַוְיף די שְׁטוֹרָאַל :

„די זון פֿאַרגַּיַּיט אַיז פֿלאָטְמַעַן,
די זון מעַן זַעַט זַיְּ קְוִים.
אַזְוִי פֿאַרגַּיַּיט מײַן האַפְּנוֹנְגַּן,
אַזְוִי פֿאַרגַּיַּיט מײַן טְרוּוִים.“

הויכער, שלאנקער סאנסע-בויים

ד"ר סטאניסלאו ווינצטוינו

הויכער, שלאנקער סאנסע-בויים,
קום צו מיר ביינאכט אין טריימ.

איידער נאך די נאכט פאלט צו
וועיג מיך איין אין שטילעד רו.

יע, ס'אטטען גראע וועגן
פייכטן הויך פון זומער-רעגן.

וונגע הידשן וועלן באולד
שריין אין לבנה-זואלד.

הויכער, שלאנקער סאנסע-בויים,
ווינטיק אויפ מיין שטילן טריימ,

נעם די שאטנם דיבגע מיט
און דעם עכט פון א ליא.

און מיט ברויטע, גראגע צוויגן
וועיג מיך איין אין בלאגן שוויגן.

שטייל-לעבן

דעם אונדער פוּ מעהודל רײַךְ

די דינסט טראגנט דאס שטייל-לעבן

אין דער פרי :

און עפל, אָ מערל, אָ באָרנָע.

זוי גויט מיט שטיילע טרייט — אָ סָאָרָנָע

אין דעם וואָלֶד.

אָ מייסטער סָעָזָן,

זע דאס שטייל-לעבן אין אָ קוַיִשׁ

בֵּין דער דינסט אין האָנט.

זוי גויט אַיר נָאָךְ דער רֹוִישׁ

פָּוּן שְׂטָאָטֶט.

זוי טראגנט דאס שטייל-לעבן

פָּאָרָן בָּאָלָעָבָּאָם,

די דינסט.

טראגנט שטייל אָון גְּרִינְגֶּן

דאָס שטייל-לעבן

אין אַיר קוַיִשׁ : אָן עפל, אָ באָרנָע,

אָ פְּלוּוּם —

אין אַיר האָרֶץ דער טְרוּוִים

נָאָכָן וּוְיִתְן פָּאָסְטּוֹךְ-יוֹנָה.

אָוּנוֹגֶט אַיִן דֵּי בְּעָרֶג

דעָר טָאג — אָמִידָעָר וּוְאַנְדָּעָרָעָר — פָּאַרְגִּיִּיט
הַיְנְטָעָרָן וּוְאַלְדָּ. גַּלְעַקְלָעָרָן קְלִינְגָּעָן, קְלִינְגָּעָן אַוִּיפָּן פְּלִיאָן.
וּוַיְסַע שָׁאָפָּ גַּיְעָן מִידָּעָרָהִיט
אוּנוֹגֶט-צִיִּיט אָחִים.

דעָר פָּאַסְטוֹן — אָיְונְגָּעָר גָּלָח — טְרִיבִּיכְטָ פָּאַרְוִוִּיס
די וּוַיְסַע סְטָאָדָע. דִּי שְׁטִילָעָשָׂאָפָּ זְעַנְעָן זִיךְ פָּאָר אִים מַתְוֹדָה,
נָאָר עָר זָאנְטָ די זִינְדָּ נִישְׁתָּ אָוִוִּים.

לְבָנָה אַיְכָעָרָן וּוְאַלְדָּ — גַּעַשְׁטָאָלָט פָּוָן גַּאֲטָ
חַיִּיט דָּעַם אַלְטָן סָוֵד
פָּוָן וּוַיְסַע שָׁאָפָּ.

איַן טִיכְּן, בַּיְמָעָרָה, גְּרָאָזָן
לִינְגָּטָ די שְׁרָעָקָ פָּוָן יְוָנְגָּעָהָזָן.

א חתונה אין הארבסט

אין אוזט מין נאכט איז דאס געוווען —
אייך האב ארויסגעוקט דורכו פענטצטער
און געזען :
פארן גאניק זענען וועגענער געשטאנגען,
אויבן-אן מיין טאטטע-מאמע,
מיין ברודער אין זיין וויסער וועסט
און אלע שכנים און געסט.

דערנאך האב אייך געהערט
פונדערווייטנס הירושען פערד.
ביינאכט אין מיין היילצערן וויגל
האט א חולום מיט טונקעלע פלייגל
זוי ווידער געבראכט :

זוי פארן דורך וועלדער, טיבּן, מילן,
און אלטער ליצים שפֿילן
שלעפעריך און מיך,
דאם חופה-לייד.
זוי יאנַן, יאנַן
זו דער כלה אין דער שטאט,
נאָר אַלְעַן האט אַפְּגַּעֲדִיַּת אַ רָּאֵד
פָּוּן ווֹאָגָן.

אוֹן כָּאַטְשׁ זַיִ לִינְגַּן אַלְעַ אֵין דָּעַר עֲרֵד
(אֲפִילוּ מָאִיר קָוְגָּל מִיטַּזְיָן פָּעָרֶד),
הַאֲבָב אִיךְ פָּזְן זַיִ אַצְיַינְד גַּעֲקָלָעַרטַ,
וּוַיְיָל סָ'אִיז אָזָן מִין נַאֲכַט וּוֹ הַיְינְט גַּעֲוָעַן,
אִיךְ הַאֲבָב אַרְוִיְמַגְעָקוּקָט דָּוְרָכָן פָּעַנְצָטָעַר
אוֹן גַּעַזְעַן:
בְּלַעַטָּעַר טָאנְצָן אַיְנָעָם וּוַיְנָט
אוֹן אִיךְ בֵּין אַלְיָין אֵין שְׁטוּב — אֲ קִינְד
אֵין שְׁרוּקַ.
זַיִ זַעַנְעַן אַלְעַ אַוּפַ דָּעַר חַתּוֹנָה אַוּעָקַ,
אֲ גַּעַנְצָעַ נַאֲכַט הַאֲבָב אִיךְ גַּעַוְאָרַט,
נַאֲר אַלְעַ הַאֲבָנַן מִיד אַפְגָּעָנָאָרַט.

איך, וואם וועל דיך נישט געפינען

דעך הונט, וואם בלאנקעט אליאין
אין דעם שטאט, טראגט די נאכט אויף זיין עך
און ווינט אוייס מיט שטילן ביילן די שרעך
פון נישט פארלוירן גיין.

דעך הונט, וואם ווועט זיין האר נישט געפינען,
וועט יאנן לאנג נאך, לאנג,
מייט שרעך אין די אויגן, שנגען אין זינען,
וואיען דעם הינטישן געוזונג
זו דעם נאכט, צום בלאען באגינען.

איך, וואם האב דיך היינט פארלוירן,
שפאנ שטיל און פאמעלעך מיט מיינע טרויערן,
כאטש די נאכט אויף מיינע וויעס
פארטונקלט דאס בלא פון מיינע אויגן.

איך, וואם וועל דיך נישט געפינען,
וועל קומען ביינאכט צום בעט
פון א פרוי, קושן אירע מידע הענט
און וויסן : דעם טאג פארגייט
און אונטער בלאען ראלעט
פיילן דעם פלאטער פון פריד.

איך, ווֹאָם ווּעַל דִּיךְ נִישְׁתְּ גַּעֲפִינְעָן,
וּוְעַל אַין בָּאֲגִינְעָן, אַין אֶפְאַרְזּוֹתָם,
צַוְּפָאַלְן צַו דַּעַר עַרְד, קַוְשֵׁן דַּאַס גַּרְאָז,
פִּילְן: אַיר בֵּין זַאת מִית פְּרִיד אַון טַרְעָן
אוֹן אַזְוֵי פָּאָרְנָאָכְט אַנְטְּשָׁלָאָפְן ווּעָרָן.

דַּעַר הַוְּנָט, ווֹאָם ווּעַט זַיְן הַאָרְ נִישְׁתְּ גַּעֲפִינְעָן,
וּוְעַט אֲהִים זַיְן נִישְׁתְּ קַעְרָן,
נַאֲר אַיְבָּעָר ווַיְיִתְעָ, ווַיְלַדְעָ ווְעָגָן
וּוְאַיְעָן צָום ווִינְגָט אַון צַו דִּי שְׁטָעָרָן.

ד אָרְפַּ-גִּיְעָר

זוי טראגן אויפֿ דֵי פְּלִיאַצְעַם שְׁוֹועֶרֶעֶת פַּעַךְ
מייט קְלָאַטְשָׁע, צִיבְעַלְעַם, פֻּלְעַבְעַר פָּוּן הָאָזָן.
זוי גִּיעַן מִיט שְׁטִילְסְטָן גָּאנְג. אויפֿ דֵי שְׁטוֹרָאַזְן
גִּיטַּן זַי נַאֲר דֵי שְׁרַעַק.

זוי קְלָאַפְּן אָן מִיט הָאַרְטָע פִּינְגְּנָעָר אַין אַ טְוִיעָר
אוּן וּוֹאָרְטָן פָּאָר דֵי שְׁוּעָלָן אַין פָּאָרְנוֹאָכְטָן,
נַאֲרָלָע טְוִיעָרָן זַעַנְעַן צְוָגְעַמְאָכְטָן.
אוּפְּן קְלוֹיסְטָעָר-שְׁפִּיעָן דַּעַר טְרוֹיוּעָר

פְּלָאַטְעָרָט אַיְבָּעָר בְּאַטְעָם פָּוּן הָאַלְּזָן לְיִים.
קְרָאַנְקָעָן קְרָאַנְקָעָן אוּמָן דֵי שְׁרַעַק
פָּוּן וּוֹילְדָעָן וּוֹעֲגָן, שְׁטִינְגָּעָר, בְּלָאַנְקָעָה עַק
אוּן דֵי בְּעַנְקָשָׁאָפְּטָן נַאֲרָלָע וּוֹיְטָעָר הַיִּים.

יוֹנְגַּע קְעַלְבָּעָר שְׁרִיְעַן אוּפֿ דֵי זַעַגְן
צַו קְרָאָסָע קַי אַין וּוֹאָרְעָמָע שְׁטָאָלָן.
די גִּיעַר הָאַנְדָּלָעָן אַין דֵי לְעַצְטָע שְׁטָרָאָלָן
אוּן טְרָאָגָן זַי דַּעַר נַאֲכָט אַנְטָקָעָגָן.

מיין הײַם

נאָך ר. מ. ר. י. ל. ג. ע

מיין הײַם — דאס איז די שעה צוישן טאג און טרוים,
דארט וואּו קינדעָר שלאָפָן אײַן מיד פון שפִיל,
דארט וואּו זקנִים זיצֵן אַין פֿאָרְנָאָכֶט, פֿאָרְהַיְלַט
אַין שְׂטִילָעּ שאָטְנָס פון אַ לִינְדְּ-בּוּוּם.

מיין הײַם — דאס איז די שעה צוישן טאג און טרוים,
דארט וואּו ס'קְלִינְגָעּן הָעַל די אָוֹנוֹטְ-גְּלָעְכָּר
אוּן מִידְלָעּ, אַיְינְגָה עֲרָת אַין אָוֹנוֹטְ-שְׁרָעָקָן,
קוֹקָן אַין אַ ברְוָנוּם בַּיִּי אַ קִּילְן פְּלוּוּט.

אוּן פון אַלְעַ בִּימָעָר אַיְזָה מִיר נָאָעָנְטָ דָעָר לִינְדְּ-בּוּוּם —
אוּן אַלְעַ פְּרִילְינְגָן פון זִוְינְגָן צוֹוִינְגָן
זִוְינְגָן וּוִידָעָר אַוִיפָּה פון לאָגָנָן שְׁוֹוִינְגָן
אוּן לְעָבָן וּוִידָעָר אַוִיפָּה צוֹוִישָׁן טָאג אַון טְרוּוּם.

ק א ש מ א ר - ל יד

אין חלום מעג איך שרייען וויפיל איך וויל,
וועט קינגער נישט זאגן : נחום, זוי שטיל,
די האנט פון דיין הארצ געם אראפ
און הויב העכער אויפן קישן דעם קאפ.

בײַנאכט, אין דער וויטער פרעמאָד,
אין א פומטען האטעל,
קומט א גנֶב אונֶן גנְבעט מיין העמד
און לאזט מיך אליאָן אויפֿ דער שׂוועל.

שריִ אַיך אָוִים
דאָס גַּעֲשֵׁי פָּוֹן אַ נַּאֲקָעָתָן מַעֲנָתָש
אין אַ פּוּסָטָן הַוַּיָּוָן.

שטייט אַ פְּלוּוּט, אַ בָּאָרָג, שׂוּוִימָט אַ טִּיךְ —
לוֹעִף אַיך אַראָפּ צוֹ דַעַם טִיךְ.

צייט מיין טוּוִיטָר טַאַטָּע אַראָפּ זַיִן רַוְמָעַן
און טַרְיִיבָט מַיךְ צָרוּיקָה,
אַיך זָאַל אַלְיאָן נִישְׁטָן לָאָזָן זַיִן שׂוּוִימָעַן
דוּרְכָן טִיפָּן אַרטָּט צוֹ דַעַם בְּרוּקָה.

נאר אלע ווענן זענען פאָרַשְׁטָעלַט —
אָרגָע — זַיִן קּוֹמָעַן אָן מֵיטַ גְּרָאַכְעַ שְׂטוּקָנוּם
אוֹן צְעַפָּאַכְנַן אלע שְׂרוּקָנוּ
פֿוֹן דָּעַר וּוּלְטַ.

דָּעַר טִיּוֹךְ וּוּרְטַ טִיפָּעָר, אלע וּוּגָן פָּאַרְמָאַכְט —
אַט בָּאַלְד אָוֹן עָרַ פָּאַרְפְּלִיאִיצְט
דָּעַם פָּאַרְנָאַכְט
אוֹן אֲפִילּוֹ זַיִינֶר גָּאַט אַוִּיפָּן קְרִיִּיךְ.

הָעָר אַיִּיךְ פֿוֹן דָּעַר בְּלָאָעָר וּוּיִיטַ,
וּוְמֵין אַיִּיגְעַנְעָר עַבָּא שְׁרִיִּיטַ.

אוֹן מֵין טְוִוְתָעַ מַאְמָעַ פֿוֹן אַיְרַ פִּינְצְטָעָרַן גְּרוֹב
שְׁרִיִּיטַ מֵיטַ אַיְן מֵין אַיִּינְזָאַמְעָר שְׁטוֹבַ.

נאכט איז די בערג

„דעָר שפֿאַרבעָר אַיבְּעָרָן בָּאָרֶג אַיז אַוּוּקָגָעָפְּלוֹוִינָן“ —
שטייל. מיט פָּאַרְמָאַכְּטָע אַוְיָגָן
האַלְוָזֶט די נַאֲכֶט דָּעַם וּוּגַ.

אַיך אַטְעָם טִיפְּעָר פָּאָרָן זָוָן-פָּאָרָגָאנָג. בָּאַלְד
וּוּעַט אַין מַעֲרָב-זַיְוִיט צַעְפְּלָאַקְעָרָן דָּעָר וּוּאַלְד.
בִּוּיטָאנְג הָאָב אַיך נַעֲזַעַן :

כוּאַלְיָעָם הָאָבָן גַּעֲרִיסָן שְׁטִינְגָּרָר פָּוּן בְּרָעָג,
אַחֲזָוְאַט דָּוְרָכְגַּעַשְׁנִיטָן סְפָּעַלְד מִיט שְׁרוּעָק
אוֹזָן מִיט צִימְטָעָר אַין דֵּי אוּוּרָן
וּוַיְוַתְּעַט טְרִיטָּה גַּעַנוּמָעָן לְוַיְוָרָן.

הָיִינְתָּה הָאָבָן יָאַמְעָרְלָעָר גַּעַוְיָוִינָט אַוְיָפָ קִיְּמָן.
אַז וּאַנְדָּעָרָה, מִיד פָּוּן פְּרָעָמְדָע וּוַיְוַתְּעַט
הָאָט אַוְיָפָ זַיְנָע אַקְסָלָעָן דָּעָרְפִּילָט די נַאֲכֶט
אוֹזָן פְּלוֹצִים שְׁטִיְּזָן גַּעַבְּלִיבָן. גַּעַטְרָאַכְּט

פָּוּן אַ שְׁטוּבָ, פָּוּן פְּיִיעָר אַז אַ בְּעַט,
פָּוּן מַעֲנְטָשָׁן, וּזְאָם עַסְּן אַוְונְטָ-בְּרוּוּת צַו זַעַט.
אַ שְׁפָאַרְבָּעָר הָאָט גַּעַרְיוֹזָט אַיז דֵּי חַיְּכָן,
כוּאַלְיָעָם הָאָבָן וּוַיְלָד גַּעַיְאָגָט אַיז טִיכָּבָן.

אַ פָּאַסְטָוּךְ אַיז אַנְגָּלָלָאָפָּן דָּעַם וּאַנְדָּעָרָה אַנְטָקָעָנוּ :
— אַ וּאַלְפָ, אַ וּאַלְפָ אַוְיָפָ זַיְלָדָע וּוּגַעַן !
— אַ וּאַלְפָ, אַ וּאַלְפָ אַוְיָפָ זַיְלָדָע וּוּגַעַן !

בַּיִּדְעָר שָׁאָפָע

איך האב צעהפנט די יאשין-שאפע,
ארויסגענומען שטיל דיין העמד
און מינע הענט די מידע, שלאפע,
צאנפלען אויף פארשעט.

דו ביטט אצינד אין וויטע שטעת,
וואגלאסט אין דער פרעמד,
נאר איך, אין שווערצין אונט-שפעט,
לאטע אוים דיין העמד.

א פויגל פלייט פארביי — נישטא,
א טאג קומט אויף און פארגויט
און מינע האה, וואס ווערן גרא,
לעשן אוים אין מיר די פריד.

דו גויסט אצינד ארום מיט פרעמדע
אין דער וויטער, גרויסער שטאט,
נאר יעדן אונט אונזער העמדער
שלאפען אין קאמאך.

צו דיר

איך האב דיך מער נישט ליב. נאך דיינע האר
וזארגן מיך נאך אלץ ביינאכט.
איך קען שווערן, איז אויפֿ דער וואָר
האָב איך פון דיר נישט געטראָכט.

איך האב דיך מער נישט ליב. נאך דיינע אוינַן
קוקן אלץ צו מיר מיט צער.
אין חלום שטוי איך פאָר דיר געבעיגן,
וואַי אָדִינְגֶּר פאָר זיין האָר.

איך האב דיך מער נישט ליב. נאך דיינע רייד
וינגען ווי רינְגְּוּס אין אָרְעָן.
אין חלום בין איך אלץ נאך גרייט
דיַר נאָכְצָנוֹין אויפֿ אלעַ ווּעָגָן.

איך האב דיך מער נישט ליב. נאך דיינע טראָרָן
רינְגְּעָן אלץ אויפֿ מיינְגֶּעָן הענט.
כאטש אויפֿ דער וואָר, קען איך שווערן,
ווארט איך דיך שוין נישט דערקענט.

איך האב דיך מער נישט ליב. נאך אויפֿ ווּעָגָן,
אין אָשָׁה צוֹיְשָׁן טאג אָזָן טרוּים,
וועלְן מיר זיך נאך באָנְגָעָנְגָעָן
אין אָשָׁה צוֹיְשָׁן טאג אָזָן טרוּים.

דאס יינגל

נאך ר. מ. רילג ע

איך וויל וווערן אײַנער פון יענע יינגען,
וואס דײַיטן דורך די נעכט אופֿ ווילדי פערד,
מייט שטורךצָן, ווי צעшибערטֶע בערד,
אין שווארצָן געיגֶג פון אַ ווינט.
ווי אַין אַ שיפֶל וויל איך שטיין אויבנָאָן,
גרוּים אָן צעפְלאַטערט ווי אַ פָּאנַ.
טונקל, נאָר אַין אַ העלם פון גאלַד,
וואס גלאָנטָט. הינטער מיר, וואָלט איך געוּוואָלַט,
וואָלַן שטיין צען מענער אַין דעם וועלְבָן טונקל
איין העלמען, וואָס, ווי מײַנער, פִּינְקְלָעַן —
אט קלָאָר ווי גָּלוֹז, אַט טונקל, אַלְט אָן בְּלִינְד.
אוֹן אײַנער נעכּוּ מיר בלָאָזֶט אַרְיִין אוֹן רָוִים
מייט אַ טוּמְפִּיָּט, וואָס בלָאָזֶט אָן שְׁרִוִּיט
אוֹן בלָאָזֶט אַרְיִין אַ שׂוֹוָאָרְצָע אַיְנוֹזָאמְקִיָּט.
mir פָּאָרָן אַין גָּלָאָפּ — אַ שנעלָעַר טְרוּים :
הינטער אוֹן דִּי הַיּוּרָר פָּאָלַן אַופֿ דִּי קְנִי,
די גָּסָן בִּינְג זִיךְ קְרוּם אַנְטְּקָעָגָן,
די פְּלָעַצְעָר מֵידָן אוֹן : מִיר הַאֲלָטָן זַי
אוֹן אַונְעוּרָר רְיוּתָן דְּרוּשָׁת ווי אַ דָּעָן.

געזעגענוןג

צוווי מענטשן קושן זיך איז גאט פאָרגנאָכט —
רויטע טראָמָוַיְיעַ פֿאָרֶן גִּיכְעָד אַיבְּעָד הַיִּסְעַ שְׁינָעַם.
אַ שִּׁיכּוֹר אֵין אַ קְרִיאָה וּוְיגַתְּ זִיךְּ — אַ צִּינְגֶּל אֵין אַ וּוְאגְ —
אוֹן קְלִיְּנָעַ קִינְדָּעַר קְרוּמָעַ נָאָךְ מִיטְ שְׂטִיףָעַ מִינָעַם.

צוווי מענטשן קושן זיך איז גאט פאָרגנאָכט.
דעָר פֿאָלִיצְיָאנְט שְׂטִיקָט אֵין זִיךְּ דִּי טְרָעָרָן,
דעָר סּוּחָר קְוָקָט פֿאָרגְנָאָפְטָה. אַוְיפָּן רָאָגְ —
צִינְדָּט זִיךְּ אֵין אַ פְּלָעָמָל אֵין לְאַמְטָעָרָן.

צוווי מענטשן קושן זיך איז מִיט פֿוֹן טְרָאָטוֹאָר.
אָן אַלְטָעַ גָּסְפָּן-פְּרִוִּי בְּרָעְבָּט אָוִים אֵין אַ גְּעוּווִין:
— עָרָ פֿאָרָט אַוּוֹעָק, עָרָ פֿאָרָט אַוּוֹעָק דָּעָר יְוָנָגָעָר נָאָךְ
אוֹן זַי, דִּי כְּלָה נְעָבָעַ, בְּלִיְבָט אַלְיוֹן.

צוווי מענטשן קושן אָוִים פֿוֹן זִיךְּ דִּי שְׁרָעָק —
גָּאָסְן-יְיָנָגָעַ שְׂטִיעָעַן שְׁטוּמָ פֿאָרָטָאָכְט.
פִּיְּפִּיְּ אָוֹן לְעַצְטָעַר פֿלָאָטָעַר. זַי גִּיְתְּ אַלְיוֹן אַוּוֹעָק
גַּעֲאָרָעָמָט מִיט דָּעָר נָאָכְט.

אליאין איז א גארטן

טרעפעט אמאָל — זאָל זיך גאָר נישט טרעפען —
אַ מענטש אַין שטאט בִּינְגָאַכְט
ווערט אַין אַ גָּאָרְטָן פָּאָרְמָאַכְט.

אַ שִׁיף אַויָּפְט יְמֻעָן — וּוֵיִת פָּוֹן פָּאָרְטָן —
איַך, אַ מענטש פָּוֹן שטאט,
פָּאָרְשְׁלָאָסֶן אַין אַ גָּאָרְטָן.

אַרוּם מִיר פָּאָרְקִיוּטָלָט אַלְעָטוּיעָרָן,
איַך, אַ מענטש מִיט מִינְעָטוּיעָרָן,
איַין אַ גָּאָרְטָן.

איַך צִיטָעָר: זַוְּיִה האָבָן מִיךְ פָּאָרְגָּעָסֶן —
איַך, דָּעַר מִעְנְטָשׁ פָּוֹן עֲנֵגָעָ גָּאָסֶן,
איַך דָּעַר אַיְנְצִיקָּעָר פָּוֹן מָאָסֶן
איַין אַ גָּאָרְטָן גָּאָר פָּאָרְזָעָסֶן?

פְּלָאָטָעָרָט אַויָּפְט דָּעַם גְּרָאָזְוּ מִין שָׁאָטָן,
פְּרוֹאוֹו איַך נָאָך אִים גַּיְינְן —
מִינְעָטוּ פְּרִיְינְטָהָב אַיך פָּאָרְאָטָן
אוֹן גַּעֲבְּלִיבָּן דָּאָלְיִין?

מייט מיינע שוואכע הענט
ויעל איך אויפברען דעם פלייט.
דעך בויים, מײַן שכּוֹן, איז אָ קאנפֿידענט
און די לבנה פלאטערט רויט.

די קאשטאנוּן בליען וווײַס,
די בלומען — רויט;
און דאָרטן, דאָרטן, דאָרטן
בליען מוועַן,
בליען שטיינער,
בליט דער טוַיַּט.
און איך איינער, איינער
אין אָ גָּרטן.

טרעפט אָמָּל — זאל זיך גָּר נישט טרעפן —
— עפְּנַט!
— עפְּנַט!
— עפְּנַט!

א קינד אין הויף

נאכט. עלעקטראָפּ פֿון די דראָטּן

רייסט צו הימלען זיך אַרוֹיף.

א קינד שפִילְט זיך מיט זיין שאָטּן —

שפֶעֱטָע אָוּונְט-שְׁעה אֵין הויף.

הארבסט ברענט שאָרְלָאָךְ-דרוּיט אֵין שייבּן

— קַיְלָעָר צִיטָעָר פֿון עלעקטראָפּ-שיין —

דאָם קינד אֵין הויף פְּלָאַשְׁעַט טּוּבּן

אֵין אָוּונְט-דּעָמָעָר אַיְנִינְקָעָר אַלְיאַן.

דאָם קינד הויבּט אוֹיפּ צוֹם לִיכְטָן די האָנט,

די שטאמַט אַטְעַמְטָה האָרְבָּסְטִיךְ אָונְ קַיְל —

פָּאָרָנָאָכְט האָט אַ קינד זיך דּעָרְמָאָנְט

אַן דּעָר נִישְׁת גַּעַשְׁפִּילְטָעָר שְׁפִילְ.

די גָּאָם שְׁעַפְּטַשְׁעַט שְׁטִיל אָונְ גַּעֲהִים.

דאָם קינד האָט ווֹילד זיך צֻעְשָׁרִינְגּן

אוֹן פְּלוֹצִים גַּעַלְאָפּן אָהִים

אַלְיאַן זיך אֵין ווַיְגַל פָּאָרְוּוֹיגּן.

דַעַקָּאָרָא צִיע

אייזיך מאונגערו

פֿון פִינְצְטָעֶרֶר קָעָלָעָרֶס אָוּן הוֹיְפֵן
מִיט שְׁטִילָע טְרִיט אַין טְרוּוִם
זְעַנְעַן קִינְדָעֶר גַעֲקוּמָעָן צֹ לְוִיְפֵן
צּוּמָשָׁאָטָן פֿון אַיְנְצִיקָן בּוּוּם.

זְעַנְעַן קִינְדָעֶר גַעֲקוּמָעָן צֹ לְיִעַן
מִיט פּוֹלָע הָעַרְצָעֶר גַעֲשָׂרִי :
זַיְוַיְלָן, זַיְוַיְלָן זַעַן
אַ בּוּם אַין חְוֹדְשָׁ מָאי.

אָוּן אַלְעָ פָאָרוּוֹאָונְדָעֶרֶת גַעֲגָפֶט
אָרוּיפֵץֶן צֹ דִי בְלָעַטְעָר אָוּן צְוּוִיְיגָן,
בִּיזְסְ'חָאָט דִי בְלָאָעַ נַאֲכָט
פָאָרוּוֹיגֶט דֻעַם הוֹיְפֵן אַין שְׂוּוִיְיגָן.

זְעַנְעַן מַאֲמָעָם גַעֲקוּמָעָן פֿון מַאֲרָקָן :
— שְׁיַינְדָל קְרוּיָן, אִיד קָעַן שְׂוּעוּרָן,
אוֹ אַוְיְפֵן בּוּם פָאָרוֹן פָאָרָקָן
פִינְקָלָט אַ שְׁטָעָרָן.

נאר אויפן באַלְקָאוֹן דער גבר
חווקט מיט שפֿאָט :
— דער בוים איז פון פֿאָפִיר,
אייך שוער אייך ביי גאט.

זענען קינדער געשטאנגען בײַס פֿלוּיט
איין הייליקן פֿלאָטער —
און שטיל האָט געלאָכֶט דער טוּיט
אויפן בוים בײַס מעאָטער.

פארן זוונַד פֿאָרגָאנְג

מידע פערד שפֿאָנגָען פֿוֹן די שטאלֶן
צּוֹ די גְּרִינְגַּסְּגָּזְשָׁאָטָן
אוֹן טְרִינְגָּקָעַן אוִים לְעַצְמָעַ שְׂטָרָאָלֶן
זוֹן הִינְטָעָר דָּעַר כָּאָטָע.

מידע יַיְנְגָעַן מִיט נַאֲכָת אֵין די אָוָגָן
טְרִיאַסְּלָעַן עַפְּלַ-בְּיּוּמָעַר אֵין די סְעַדָּעַר,
צֻעְפְּלִיאַעַן זִיךְ פִּיגָּל אָוִיפְּ דָעַכְעָר
אוֹן פָּאָרוֹזִיגַּן דָּעַם אָוָונָט מִיט לְיַדְעָר.

דָעַר אָוָונָט טּוֹלִיעַט אֵין די יַיְנְגָעַן
מִיט שְׁטִילַעַן מְעַשְּׁהַלְעַךְ פֿוֹן בְּלָאָעַ הִיכָּן
אוֹן פֿוֹן וּוּיְתָעַ, וּוּיְתָעַ וּוּגָן.
זַיְיַ וּוּאָרְפַּן שְׁטִינְגָּר אֵין טִיכָּן
אוֹן וּעָעַן : אָוִיפְּן וּזְאָסְעָר-פְּלָאָר די רִינְגָעַן
נְעַמְעַן זִיךְ אָרוּם אוֹן טּוֹלִיאַעַן זִיךְ צּוֹ בְּרִיעָגָעַם.

פְּלִיעַנְדִּיקָעַ בִּינְגָעַן זְשָׁומְעַן
פֿאָרָן זַוְּנַד פֿאָרגָאנְגָּג. מִיט אָוָונָט אָוִיפְּ די פְּלִינְגָל
פָּאָלָן שְׁמַעְטָעַרְלִינְגָעַן צּוֹ די בְּלוּמָעַן.
בְּיּוּמָעַר טְוָנְקָלָעַן זִיךְ אֵין זְאָסְעָר-שְׁפִינְגָל
אוֹן פֿוֹן דָעַם בְּרוֹנוּם אֵין אָוָונָט-דָעַמָּעַר
צִיעַן פָּאָסְטוּכָעַר לְבָנָות מִיט אָן עַמָּעַר.

הארבע ט-ל-יד

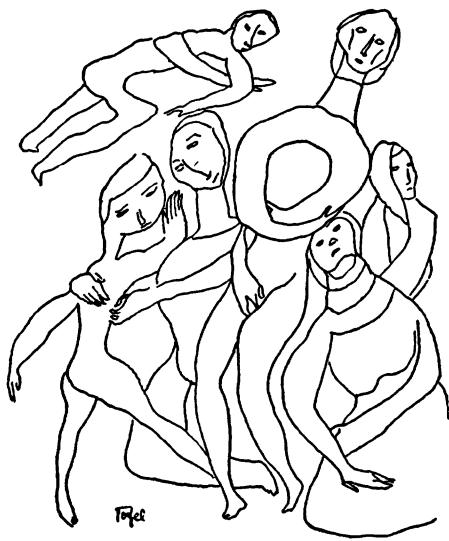
זו א פרעומדז מענטיש וועל איך גענענען :
אומכאנטער, דו ביסט מיר נאענט.
מיינע אויגן, וואס אין אוונט-דעםער ברענען,
האבן צוישן טויזנט דיך דערקאנט.

מיינע אויגן זענען בלא. נאדר קאלינעם גלייען
אויפֿ ביימער — רויט פון זונ-פארגן.
מיין טויטע בענקשאפט וויל ווידער זיך צעלביין
און פֿאַרְשִׁיכּוֹרָן מיין קאָפּ מיט ווֹיָן-געטראָנק.

קום, לאַמֵּיר נישט זען ווי יונגע בעימער ווייאנען
אין סעדער. אין שטאט זענען אָפּן טוּירן
און ס'ברענט דאס ליכט. לאַמֵּיר נישט דערמאָנָען
צוישן טויטע בלעטער אונזערע טרוּירן.

זו א פרעומדז מענטיש וועל איך גענענען :
אין דײַנע בלאָע אויגן מיין בענקשאפט גלייט.
אָ, פרעומדער, לאַמֵּיר זיך אַרְומְנָעָמָען
און זינגען דאס שטילע האַרְבֶּסְטִיקָע לִיד.

פָּאַרְוּעַסְעַ טְרִיט

וּוִי ס'קְרִיצַט אָמֶנְטֵשׁ זַיְן נָאָמָעָן

וּוִי ס'קְרִיצַט אָמֶנְטֵשׁ זַיְן נָאָמָעָן אוֹיפָךְ אֲבָוֹם אֵין טִיפָּן וּוְאָלָד,
וּוִי ס'קְרִיצַט אָמֶנְטֵשׁ זַיְן נָאָמָעָן אוֹיפָךְ אֲפָסְטָן שְׂטִיעָן,
אָזְוִי קְרִיאַץ אֵיךְ דּוֹרֶךְ טָעַג פָּנָן מִינָן לְעָכָן
דָּאָם לִידְ פָּנָן נִישְׁתָּפָאָרְגָּעָסְן וּוְעָרָן.
זָאָל דּוֹרְכְגַּיְין עַמְעַצְעָר דּוֹרֶךְ וּוְאָלָד, דּוֹרֶךְ פָּסְטָן שְׂטִיעָן
אוֹן קְלָעָרָן :

ס'יוֹוֵיל אָמֶנְטֵשׁ נִישְׁתָּפָאָרְלָוִירָן גַּיְין.

וּוִי ס'רִיסְטַמְט זַיְיךְ אָפְךְ אֲשְׁטִיקָפָן עָרָד
אוֹן טְרָאָגָט אָוּוּק זַיְיךְ מִיטָּדָעָר כּוּוֹאָלִיעָפָונְגָעָם טִיְיךְ, —
אָזְוִי רִיאַים אֵיךְ זַיְיךְ אָפְךְ פָּנָן מִיר אַלְיָוָן,
פָּנָן מִינָעָפָים וּוְאָם זַעַנְעָן מִיד צָוְגִּיָּן,
פָּנָן מִינָעָהָעָט אֵין רִינְגָעָן פָּנָן דּוֹעָר גַּוִּיטָמָט,
פָּנָן מִינָעָאָכְרִים וּוְאָם זַעַנְעָן פּוֹל מִיטָּטוֹיטָמָט.

וואו ס'דראפעט זיך אַ כוּוֹאַלְיעַ שְׂטוּל צוֹם הוִיכָן בְּרָעָג
אוֹן פָּאַלְטַ צְׁרוּיקַ אוֹיפַ זַיְלְבָעֶרְדִּיקָעַרְ פָּלָאַץ —
אַזְוֵי רִים אַיךְ זַיךְ אִין מִין טַאנְגָעַיְעַג
צְׁוֹם גַּעֲזָנְגַ פָּוּן וּוּלְטַ,
צְׁוֹם נִישְׁטַ פָּאַרְגָּעַסְן וּוּרְעַן ;
אַזְוֵי פָּאַלְ אַיךְ צְׁרוּיקַ אִין מִין אַינְגָעַוּוִידַ,
אַיךְ — שַׂוְוִינְגַנְדִּיקָעַר טְרוּוּירַ,
אַיךְ — זַיְגָנְעַנְדִּיקָעַ פְּרִיְידַ.

דָּאַם לִידְ פָּוּן גְּרָעַלְוַן לְעַן בִּיזְ צְׁוֹם סְוֻףַּ, אַ, לְאַמִּיךְ הַעֲרָן !
כָּאַטְשַׁ אַיךְ וּוִיםַ, אֹזְ וּוֹי אַקְינְדַ אַיךְ וּוּלְ אַנְטְשָׁלָאַפְּן וּוּרְעַן
מִיטַּ טִיפְעַר שְׁרַעַק פָּאַר נַאֲכַטְ אֹן טְוִוִּיטַ
אוֹן מִיטַּ אַחְלוּמַ פָּוּן בְּלָאָעַן הַיְמָלַ אֹן פָּוּן הַעַלְעַ שְׁטָעָרַן.

פערד איז דער נאכט

פערד איז דער נאכט זענען נאנטער ווי מענטשן,
זענען ס'גייט אויפֿ לבנה איזוּ רוית אויפֿ קופֿאלֶן;
אויפֿ קופֿאלֶן פון קלוייסטערם, וואס זשאדען איז אונט,
זענען דער טאג, ווי א גומס, ליגט הארט פָּאַרְקָן.

פערד איז דער נאכט זענען נאנטער ווי טראָרֶן,
זענען ס'קּוּמֶט אויפֿ דער מאָנוֹנֶג איז האָרֶץ פון אַ מענטשן;
זענען טיפֿער פון פרײַדֶן, וואס קוּוֹאֶלֶן פון טִיפֿן,
זועַס'הָאַט זיך צעַפְּלָאַטְעָרֶט אָן אַדְלָעֶר איז האָרֶץ.

פערד איז דער נאכט אויפֿ גָּרָאָזֶן פון לאָנְקָעָם,
זענען ס'בִּינְגֶן זיך קָעֵפֿ אַזְוִי פְּרוּם אָן גַּעַשְׁפָּאָן,
זענען נאנטער ווי אָמְעָטֶן איז צִוְּתָן פון אַפְּשָׁטָאָרֶבֶן,
זענען ליַבְעֶר ווי פרײַדֶן אַין שָׁעה פון באָגְּנִינְגֶן.

פערד איז דער נאכט, זענען ס'הָאַט אַ רָעָנָן גַּעֲקָאַפְּעָט
און ס'זִינְגֶן די רִינְגָּעָם דָּאָס לִיד פון פָּאַרְגָּנִין —
קענען טיפֿער באָהָעָפְּטָן דָּעַם צָעֵר פון דיַיַּן האָרֶץ,
זועַלְן טיפֿער פָּאַרְשָׁטִיָּן דיַיַּן פָּוּן אַ מענטשן.

קינדער שפילן זיך

קינדער, איך האב זיך איצט דערמאנט:
לאמר שפילן זיך אין שפילן ניע —
יאסל הויקער ווועט זיין געשטארבן,
וועלמא גיין נאך זיין לוויה.

בערל קרעצ'יקער ווועט גראבן גרייבער,
— זואס-זשע האסטו זיך צעוווינט?
מיר ווילן שפילן זיך זוי גרויסע
און האבן נישט קיין שלעכטס געמיינט.

ולאטעלע ווועט ווינגען זוי די מאמע,
אייציך, יאנקעלע און בערל בלינדער
וואלן טרייערין זוי די טאטעס
נאך די יונגען, טויטע קינדער.

לאמר שפילן זיך אין שפילן ניע —
קינדער, איך האב זיך איצט דערמאנט:
לאמר זוי די טאטעס איבער הייזער
גיין מיט אויפגעשטעלטער האנט...

דאם געוועלב פון מיין פערטער

דאם געוועלב פון מיין פערטער אויז נישט גרויס אונ נישט קליען:
צווויי מעטער די ברויט, דריי מעטער די לענג.
אויף דער שווול פון געוועלב שטייט מײַן מומע אונ ווינט:
— אַ וויסטע קרענָק, אַ וויסטע קרענָק!

די טיר פון דער קראם אויז אויך ווינטער-צייט אַפּן —
אויז די פוטער שוין אלט, דאס ברויטל שוין דאר.
נאָר דער פערטער טוט אלץ נאָך דעם פויער פֿאַרלוּפּן:
— כָּאָדִיט סִוּדָאָ, כָּאָדִיט סִוּדָאָ!

קומט דער פויער אַריין: — גוט מאָרגּן אָוּרָאָס!
דו האָסְטּ דאָך קיין סחרה בּיי דיר אוין דער קראם.
ס'אָיז דער הערינָג נישט פרויש, דאס ברויטעלע — דאר
אונ אַיך בּין, אָוּרָאָטּשוּ, שוין מעָר נישט קיין נאָר.

רייסט עלקע, מײַן מומע, בּיים פויער די פֿאַלָּע
אונ דער פערטער דערשראָקן די טיר אַים פֿאַרשְׁטְּעָלֶט:
— יעַי באָחו אַיוֹאָצְנִיעַ, אַנטְלְוִיפּ נִישְׁתָּחַט, פֿאַוּאָלִיעַ,
ס'אָיז נאָך אָזָאָס חורה נישטָאָ אויף דער זועלָט!

אַ קְלוֹנָג פּוֹנוּס גְּלָעֵל — דאס קְרָעֵמְל פֿאַרְמָאָכְטּ,
דער פויער אויז אַזְוּק אַין אַנדְעָרָן גְּעַמְּל —
שטייט דִי מומע אַין שְׁעַלְתּ, אַין דער פערטער פֿאַרְטְּרָאָכְטּ
קוּקט, ווי סְלִיגְנָן די הערינָג פֿאַרְשְׁעָמָט אַינְגָּס פֿעָמָל.

האט אפגעדארט דער לעכטער בוים

אין מיין הים האט אפגעדארט דער לעכטער בוים —
שבנים הענגנון אויפט די צווייגן ווינדעלער פון קינדער
און וועסטל-שפענצערים פון די אלטער.
און צו אמאָל, אין פרילינג-צִיטֿט, אויפט אַ צוּוִיג
צעבליט אַ קְנָאָסֶפּ (וּוּ רְוִיטְקִיּוּט אַוְיָף אַ שְׂוֹוִינְדוֹכְטְּ-הַוִּיטּ),
קְומַטּ די הַונְגַּעֲרִיקָעּ קָאָזָעּ פָּנוּנָם שְׁנִיְידָעּ פִּינְיַע
און שְׁמַרְעַקְטּ אֵיר דָּאָרְן הַאָלֶׁז
אַרוֹיָף צוּם בְּלָאָטּ דָּעַם גְּרִינְעָם.
און יְעַדְן אָוָונְטּ, וּוּעָן גְּלָעְקָעָר קְלִינְגָּנוּן
פָּוּן אָוּמְעַטּ דָּאָס גְּעַלְאָגָּג —
שְׁטִיטִיט אַ קְרָאָטּ אַוְיָפּן שְׁפִּיצּ פָּוּן עַפְּלַ-בוּוּם
און קְרָאָקָעָטּ מְעַלְאָגְבָּאָליַּיש
דָּאָס קְרָאָאִישָׁעּ גְּעוֹזָנָגּ :
קְרָאָטּ — אַ —
— — נָקּ !

אונזערע מאמע שטארבו

זוי הערן דורך נעצט דעם טומל פון בענאמס-איירעם און ניו-יאرك
און דאס געווין פון איינגענע פאָרפַֿינִיקטּ גַּלְדַּעַר.
חלומען זוי : פויסטן, געשרי און בלאנק שוערטן,
תפיסה, קינד, געזאג פון האָפַֿערְדִּיקּ יַדְעַר.

זוי פַֿאָרגַֿלְיִיכּן ס'לעבן צו אַ מְשֻׁלְּפָן דַּעַר תְּחִינָה :
וואֹ אַ חֲתֹונָה אֵין שְׁטָעֵטֶל אָונְזָעֵר לְעַבְּן. שְׁפִילְטַ אַ פִּידְלַ,
וואַיְינְטַ אַיְ פְּלִוִיטַ,
אָרוּם אָונְזַ מְעֻשִׁים, ווי הַוִּיפְּנָס גַּאלְדַּ, אָונְזַ מְזִוִּיךְ
שְׁפִילְטַ אָונְשְׁפִילְטַ,
נַאֲרַ פְּלוֹצִים — אָונְזָעֵר טָאגּ ווי אַ בְּעַטְלָעֵר פְּגָנָעַם שְׁטָעַטְעַלְעַ
פַֿאָרגַֿיִיטּ.

זוי פַֿאָרגַֿלְיִיכּן ס'לעבן צו די ווַיְוָעָרָם פְּגָנָעַם זַיְגָעַר,
לְאַטְעַן פְּאַרְן מְאַן זָאַם הַעַמְדַּ, גְּרִיְיטַן פְּאַר די קִינְדָעַר בְּרוּיטַ;
פַֿאָרְטָאָג זַעַעַן שְׁכָנִים : אוֹיְף דַּעַם שְׁטוּרְוִיזָאָקּ פָּן גַּעַלְעַגְעַר
לייגט אַ מאָמע, ווי אַן אַיְינְגַעְשְׁלָאָפְּן הַיְנְדָל — טְוִיטַ.

וואַי פִּינְגֶּל אֵין דַּי נָעַסְטָן שְׂטָאָרְבָּן אָוְנוּזְעָרָעּ מַאֲמָעָם.
שְׂטִיל, אָנוֹ לְיָאָרָעָם, אָוּוֹנְטְ-צִיִּיט, וְעוֹן זָוָן פָּאָרְגִּיּוּט,
הַיְּיִבְּנָן זַיְּדִי הַעֲנֵט צָוָם הָאָרֶץ וְזַיְּצָוָאָת תְּפִילָה
אוֹן עַם וּוַיְאָנָעָט לְעַצְטָעָר טָאג — אָבְלוּס אָוּיפָ דָעָר בַּיִּיט.

שְׂטִיל, וְזַיְּבָלְעַטָּעָר אָוּיפָ בַּיִּמְעָר שְׂטָאָרְבָּן אָוְנוּזְעָרָעּ מַאֲמָעָם,
מִינְיָעָן זַיְּדִי אֵין זְמָעָר-טָעָג אָוּיפָ הָאָרְבָּסְטִיק-גָּעָלָעּ פָּאָרְבָּן ;
הַיְּיִבְּנָן זַיְּעָרָעּ בְּלִיקָּן צָוָם סְוִיפִּיט אוֹן שְׁעַפְטָשָׁעָן לְעַצְט גַּעֲבָעָט :
וּוַיְיִנְטָן נִישְׁטָן, קִינְדָּעָר ! — אֵין זַיְּ שְׂטָאָרְבָּן — —

באלאָדָע פון זינגענדיקן פריזוירער
און אַ טְרוּיְיעָרִיך-אָוּמְעָטִיקָעֶר פֿרּוֹי,
וואָס שְׂטִיעָנְדִּיק בְּאָגִינְגָּן בַּיּוֹם שְׁפִיגָּל
דעָרוֹעָן האָט אַיר קָאָפּ — גְּרוּי.

— מאָדָם, עַס אַנְדוֹלִירֶט מֵיַּן פְּלִינְקָעֶה האָנְטָ
הָאָרֶר פָּוֹן מַיְידָלָעֶךָ אַוּן פָּוֹן פֿרּוֹיְעָן גְּרָאָע.
פָּאָר אַיְיךְ לְאָקוֹן, אַדְעָר גָּאָר אַיְינְגָּל-קָאָפּ?
איְיעָרָע אַוְיָגָן זְעָנוּן בְּלָאָע.

אוֹיפּ דָּעָר וּוָאָנְטָ אַיְינְגָּר, אַקָּלְעָנְדָאָר,
און פָּוֹן שְׁכְּנוֹתְדִּיקָּן צִימָעָר זְיַגְּלָשָׁע גְּזֻזָּנְגָּעָן.
פָּאָרָן שְׁפִיגָּל טְרוּיְיעָרֶט שְׁטִילָאָר גְּרָאָע פֿרּוֹי
גָּאָר אַטָּאָג, וּוָאָס אַיְזָוּ פָּאָרְגָּאָנְגָּעָן.

— פֿרּוֹיזְוּרָעָר, זְיַגְּלָשָׁע פֿרּוֹיזְוּרָעָר,
פָּאָרְכָּט מֵיַּן הָאָר אוֹיפּ קוּפְּעָרְרוּיט!
גְּשַׁמְּיִיכְּלָט האָט דיַיְּ פֿרּוֹי, גְּעַקְּלוֹנְגָּעָן דיַיְּ שְׁעָר
און הִינְטָעָרָן פָּאָרְאָזְוָאָן גְּעַשְׁטָאָנְגָּעָן אַיְזָוּ דָּעָר טְוִוִּיט.

אלטע מיידלעך

זוי צעקוועטעשן אין ווינקל פון סופיט די שפינגען
און חלומען אין פארנאכטן אויפֿ שפאנציר —
אפשר ווועט אן אלטער קאואצלייר
זויער שיינקייט אויסגעפינען.

זוי צופן פון די קעפ גראע, הוצפהדייקע האָר
און קוּקָן לאָנג אין דעם פארשטויבטן שפיגל;
יענען ביִ דַיְ שְׁכְנִים ווַיְגַן זִיךְ דַיְ ווַיְגַן
און הערָן דַּאֲם גַּעֲשֵׂרִי פָּוֹן קִינְדָּעָר יָאָר יָאָר.

זוי שעמען זיך פֿאָר מַאְמָעָם, טְרוּוּרָן שְׁטוּמָע
און שטיַּקָּן אוּס דַּוְרָךְ טָעָג פְּרִינְצָן אוּסְפּֿהָ דַי בִּילְדָּעָן.
און פֶּאָרְנָאָכָּטָן ווּרְעָן אלטע מיידלעך מִילְדָּעָר
און גִּיסָּן ווָסְעָר אָונְטָעָר אָפְגָּעוּעָלְקָטָע בְּלוּמָעָן.

זוי טרייבָּן בַּיּוֹן דַי שְׁוֹאָצָּע הַפְּקָר-קָעָז,
קוּקָן דָּוְרָכָן פָּעַנְצָטָעָר ווַיְגַן גַּעַנְתָּה אַיִלְלָה זיך פֶּאָרָן
און קְנִיְּפָן קְלִיְּנוּ יְיִנְגָּלָעָך אַיִלְלָה אַיִלְלָה
זִינְגְּנָנְדִּיק: „קִינְדָּעָר-יָאָר, זִיסָּע קִינְדָּעָר-יָאָר“.

איצט, ווען אלע לאטפן

איצט, ווען אלע לאטפן זשארען אויפֿ מיט ליכט
און ברענען תאווהדיק פאָר דער נאכטם געלעגער —
כוואליעט אויפֿ מיין בלוט, ברענט רויט מיין געוויכט
און איך ציטער ווי אין זואָלד אַ יונגעֶר יונגעֶר.

זע, אַזוי פֿלוֹצִים אַיז דָּאָס אַלְץ אַזּוּקָּ :
איך האָב געליגט זיך בֵּי דער שיין פֿוֹן טאג
און אויפֿגעכָּאָפָּט זיך אַיז פֿאָרְגָּאָכָּט. אַ שְׁרָעָק
פֿוֹן מִינְעָן טִיפֿעֲנִישָׂן הַאָט אַנְגְּעִיאָגָּט.

נאכט. טראָמָוּיִיעַן קְלִינְגְּעָן. פֿוֹן דער בָּאָן
דער פֿיֶּה רִיסְטָט זיך צו מיין העכסטן גָּאָרָן.
איך בין אַ שְׁעה פֿאָרְשָׁלָאָפָּן אַן דער ווֹאָן
זִינְגְּטָן דָּאָס לִיד פֿוֹן אלע מִינְעָן טוֹיְטָע יָאָרָן.

אייבער מיר טאנצֵן שאָטָנָס שִׁיכּוֹר אויפֿ די ווענט
(מיין טוֹיְטָעָר מַאֲמָעָס הַאָנָט גַּלְעַט מיין הוּוִיט) —
איך דריִי אָרוּסָים דָּאָס לִיכְטָמַט צִיטָעָרְדִּיקָּעָה הענט
און פִּיל : איך דריִי אָרוּסָים מיין לעַבְנָן פֿוֹנָעָם טוֹיְטָע.

לאקאמאטיוו שנידט טיפער די נאכט

לאקאמאטיוו שנידט טיפער די נאכט,
וואו מיט שארפע, שטאלענצע זעגן.
דורך וועלדר זינגען די רעדער
דאם ליד פון פאראוארפונג זעגן.

ביהם פענצטער א מענטש ברומט א ליאד:
„ווער ריאית איזו שפעת דורך נאכט און ווינט“?
איך — דער פאטער, איך — דאם קינד.

מיין שכן אויף דער באנק בענקט צו חיים,
מיין שכן אויף דער באנק בענקט צום וויבּ
און קושט און דער וויטקייט איר לייבּ,
און הערט ווי ס'זינגען די רעדער צעגלאיט
דאם שטילע, פאראחלומטע ליד:
א, לייג זיך, א, לייג זיך אין בעט,
א, ליבער, מיין ליבער, ס'איו שפעת.

זיין פרוי האט בלאע אונגן
און בלאנדע האר ווי זאנגען;
בראפעט הויך מיין שכן
אויף זיין וועג דעם לאנגן.

לאקאמאטיו שニידט נאכטיקע קנוילן,
דעָר מענטש ביהם פענץטער ברומט זיין ליאַד:
אין מײַן היָם שטײַיט אַ בוּם,
וואָאַסְט ער אַיִינְגָּעְבּוֹיגּן,
זענען אוֹיפֿ דֵי צוּווִיגּן
וועגע פֿרִיגּל אַנְגָּעְפּוֹיגּן.

ביהם פענץטער אַ מענטש ברומט זיין ליאַד. —
וועינט אַין דֵי פְּלִיאַגְלָעָן פָּוּן מִילָּן
הערט ווֹי ס'זִינְגָּעָן דֵי גְּרִילָן
צּוֹ נַאֲכָת אָן צּוֹ שְׁטָעָרָן.

לאקאמאטיו שニידט טיפער דֵי נאכט.
מייט שיינעם באַהעפְּטָן זיך רעדער צעגְלִיט —
מיין גַּזְעָאנְג אַיבָּעֶר ווּעָן פָּאָרֶט מִיט.

אזווי האבן זיין געטאנצט

אזווי האבן זיין געטאנצט, געהויליעט בייז באגנין —
און איז דורך פענץטער האט אריינגעבלאט דער טאג,
האט עמייצער, א מענטש, הויך און דיין,
זו זיין, די אנטישויגגענע, אזווי געוזנט :

— א, פרויען, א, מענער און אפיילו קינדער,
לאםיר טאנצן, לאםיר האפקען, לאםיר זינגען!
אונזער לעבן, ווי אט דער טאג, איז פול מיט ואונדער,
לאםיר שלויידערן די זארג, ווי אין א צירק רינגען.

א, לאםיר באלאנסירן מיט שטיילע טרייט אלע גראנגער
אנטקען אונזער טאג, וואס איז נאך פול מיט הונגער.
א, לאםיר אלע, אלע פלייעסקען הויך אנטקען
דער זון אויפֿ אלע סטיעזקען, אלע וועגן.

זיין האבן געטאנצט, געהויליעט בייז צום בלאיין באגנין
(באים פענץטער האט דער זינגען טאג געהויערט);
נאך איז דער ליז האט דאס ליז פון טאג געונגען —
האט אויפֿ זיינער פנימער זיך פארצזיגן שטיילער טרויער.

ニישט אַוועקגעשיךטער בריעו

טוט מיר אָזוּי ווֹי, אִיז מיר אָזוּי באָנג, —
אַיך האָב זיך אוּפֿגעכָּפֶט מיט אַ פָּאָרְלָאָג
צָו שְׁרֵיבָן דִּיר אַ ברְּיוֹו.

לייגט די פָּעָדָעָר, גְּרִיּוֹת אִיז טִינְט אָוֹן פָּאָפִּיר,
נָאָר ווּאוֹאָצָהָין זָאָל אַיך שְׁרֵיבָן דִּיר,
אַ, בָּרוּדָעָר?

צִי בְּנֵי אַיך נִישְׁט אַ דִּיכְטָעָר, אַ נָּאָר,
וּוְעָלֵן שְׁרֵיבָן אַ מְעֻנְתָּשָׁן, וּוְאָם אִיז פָּעָבָרָאָר
פָּוֹן פָּאָרָאִיאָר גַּעַשְׁטָאָרְבָּן?

שְׁרֵיבָן צָו דִּין קָבָר אָוֹפָּה פָּרָעָמְדָעָר עֲרָד,
אָז סְ'חָאָט קִיְּנָעָר, קִיְּנָעָר פָּוֹן דִּיר נִישְׁט גַּעַהָעָרָת
אַין דָּעָנוּעָר.

אַיך שְׁרֵיבָן. זָאָל מָעוֹן ווּעָרָן גַּעַוָּאָר
פָּוֹן אַ מְעֻנְתָּשָׁן מִיט בְּלָאָעָ אָוִינָן, בְּלָאָנְדָעָה אָהָר
אוֹן אַ הָאָרֶץ וּוֹי אַ לִיד.

אַיך האָב אַנְגָּעָשְׁרֵיבָן אַזְוִיפִּיל נִיעָ לִידָעָר,
אַיך ווּאָלָט זְוּי ווּוְעָלֵן דִּיר שִׁקָּן, אַ, בָּרוּדָעָר.

אין אָהָר בְּסַטְנָאָכֶת

הארבסט ברענט שארלאך-דרויט אין שייבן
און וואלגערט די בלעטער אויפֿ וועגן.
מיין חבר איבער די גאסן פון שטאט
גייט אהיים זיך געזעגנען.

ער וועט אַנְקָלָאָפָן אין טיר און אַיר זאגַן:
— מאמע, לאָז די טיר שוין נישט אָפָן.
אייך וועל היינט ביימן חבר פָּאָרְבְּלִיְיכָן
און דאָרט אַוְיכָעַט שְׁלָאָפָן!

די מאמע וועט קוֹקוֹן דערשראָקָן
מייט האָרְבְּסָט אויפֿ די צִיטְרִיקָעַ לִיפָּן:
— ס'אייז ווידער שוין עפָּעָם פָּאָרְלָאָפָן.
ווען מיינער, קויים ווֹזָם אייך זישְׁפָּע.

אויפֿ גַּעֲלָעָגָעָר בִּיְינָאָכָט זיך וועט וואָכוֹן
און הָעָדָן פָּוֹן אָוּמָרוֹ די קְלָעָפּ —
און אַיבָּעָר דָּעַם הוּיוּ-קָאָרְזִיךְ אָר
וועט הָולְיעָן דָּעַר ווִינְט אויפֿ די טְרָעָפּ.

פרילינג אויפֿ דער זונגעָם

דעט אונדעוג פּוֹ דִיכְטַעַר-פָּאַרְטִיזָאָן יְעֵבָּר שְׂוּדוּרִיךְ

האָבָן זֶיךְ צְעַבְלִית דִי קְעַפְלָעַךְ פּוֹן אָנוֹזְעַרְעַ קִינְדָּעַר
(כִּיכְלָעַךְ אֲנְגָעַבְלָאַזְעַנְעַ, פִּיסְלָעַךְ — דָּאַרְעַ) —
פּוֹן דִי מִסְטַ-קָּעָרָבְ קָעָנְזָן זֶוּן גִּיְתָ אָוִיפֿ דִי פָּאַרְעַ
צֶוּ דַעַר בְּלָאַקְיִיטְ פּוֹנְגָעָם הִימָּלָ וְיַאֲזָנְגָעַר.

האָטְ זֶיךְ צְעַשְׁפִּילְטְ רְעוּוֹמָאַטְזִים אַין מִין שְׁכָנָם פּוֹם
(אַ, רָעָנָן מַאֲכָתְ פְּעַטְ דִי עָרְדָ אַין בִּימְעָרְגְּרִין) —
פּוֹן סְוּטוּרִינְגָעָם דָּאָם גַּעַזְאָנָגְ פּוֹן הַאַפְּעַרְדִּיקָעְ וְיַן
גִּיְתָ אָוִיפֿ צָוָם פְּרִילִינְגְ וְיַאֲזָנְטָנָסְ גְּרוּם.

אַין טִיכְעָר בְּרוֹדִיקָעְ האָבָן מִיְדָלָעַךְ רְוִוִּיטְ גַּעַשְׁפִּינְגְ
(ס' אַיְזָן מַיְלָד דַעַר פְּרִילִינְגְ, אַין פָּאַרְבָּן זֶאתְ) —
אוֹיפֿ טְרוּעַפְ וּוְאַלְגָעַרְטְ זֶיךְ פָּאַרְבְּלוּטִיקָעְ וְאַטְ,
צֶוּ דַעַר גָּאָסְ פּוֹן זֶוּן רִיאִיסָן קִינְדָּעַר זֶיךְ פּוֹן וּוּגָן.

אין שטיינל זינגט און אלטער פויגל מיט יונגערא האפעונג
(אויפ בערג שטראלן זוניקע, אוולטראָ-פייאלעט) —
אין קעלער האט שוינזוייכטק זיך צעוזאקסן אַ קאָרטאָפל,
אין די שטייבער גויט אויפ דער אַזוער פון קלײַזעט.

אויפ פרינצן אויסגעשטיקטע קרייןן וואָנצן,
רייסן זיך צו זוּן פון שטיינערדייק ווענט,
אין הוֹפֶן זינגען קאָלייקעם אָזָן קוֹנְצְנְמָאָכָעָר טָאנְצָן
אַ טָאנְצָן פָאָר בָּרוּיט מיט אויסגעשטראָקְטָע הָעֵנְט.

אויפ ווענט זינגען רינועם אין פרילינגדיקן רענן,
אין קאָרידָאָרָן פִּינְצְטָעָרָע גָּרָאָע קָעָץ זיך פָאָרָן —
און פָוָן די היְזָעָר, פָוָן די גָאָסָן, פָוָן די וועגן,
גִוִיט אויפ גַעֲשָׂרִי פָוָן מענטש צוּם העכְסָטָן גָאָרָן.

איך האב נישט געזען

איך האב נישט געזען פון קאָרְשֶׁן-כּוּיָם דַּס בְּלִיעָן,
פָּוֹן עַפְלַּכְוִים דַּעַם רְוִיטָן צְוִוִּית.

איך האב אֵין פָּאָרְשְׁטָטָטָט נָגָר גַּעֲהֻרְתָּ
סְּקִרְיְּפָעָן אוֹיפָּדָעָר מַאְנְדָּאַלְגָּעָן
מַעְלָאְדִּיעָסָס פָּוֹן אַ טְרוּיְעִירִיק לִידָּ.

איך האב דַּעַם פְּרִילִינְג גַּעֲזָעָן אֵין מַאְרָק דַּעַם גְּרִינְגָם,
אֵין יוֹנְגָע בְּלַעֲטָעָר פָּוֹן אַ רְעַטָּה,
אֵין אַפְגָּעוּוּעָלְקָטָן טְוִילְפָּאָן ;
אוֹיפָּפְנִימָעָר פָּוֹן מַעֲנְטָשָׂן, וּוְאָסָס צִיעָן דָוָרָךְ דַּעַר שְׁטָטָט
אֵין הוֹנְגָעָר-קָאָרָאָוָאָן.

איך האב נישט געזען דַּסְסָס רְוִיטָעָן בְּלִיעָן פּוֹנְגָעָם בְּעַזָּן,
די וּוּיְסָע גְּלַעְקָלְעָדָס פָּוֹן קָאָנוֹאָלִיעָן ;
איך האב אֵין פָּאָרְשְׁטָטָט נָגָר גַּעֲזָעָן בְּלוּמָעָן אַפְגָּעוּוּיָאָנָעָט
אֵין צְעַבְרָאָכְבָּעָנָעָם גַּעֲפָעָם ;
איך האב דַּעַם פְּרִילִינְג הַיְוִינְט גַּעֲזָעָן אוֹיפָּהָעָנְטָס פָּוֹן מַאְמָעָס
בְּיִי דַּעַר פָּאָרְעָדִיקָּעָר בָּאַלְיָעָן.

איך האב אויסגעדרייט דאס ליכט

איך האב אויסגעדרייט דאס ליכט פון צימער. —

ס'אייז אַלְעַז דָּא ווֹי גַּעֲוָעַן :

אויפֿן טיש

דאָס בּוֹךְ מִיט לִידְעָר נִישְׁתְּ פֿאַרְמִישְׂטַ,

די בענקלען שטייען ווֹי גַּעַשְׁטָאנָעַן,

די בלומען נִישְׁתְּ בְּאַגָּסָן, ווֹיאָנָעַן,

דאָס בעט נִישְׁתְּ צַוְגַּעְדָּעַקְטַ,

אוֹן סְטְּרִיפּֿן טְרָאָפְּנָם וּזְאָסָעָר

פֿוֹן דִּי קְרָאָנָעַן,

וֹוֹי אֵין דָעַר פֿרַי,

וּוֹעַן איך בֵּין אֵין גָּאָס אַוּוּקָן.

ס'אייז שְׁפָעַטְ, דָעַר בְּלִיעַ-לְאַמְּפַ בְּרָעַנְטַ,

איך זָאָג צֹ זִיךְ אַלְיַיְן :

פֿאַרְלָעַשְׂ דָאָס לִיכְטַ!

איך דְּרִי אַרְיַיְן דָאָס לִיכְטַ,

אוֹן אֵין דָעַר פֿינְצְטָעַר דָעַרְזָעַ אֵיךְ קְלָאָר

מיַן אַפְגָּעַלְעַבְטַע וּוֹאָרַ.

א סָד זָאכָן

א סָד זָאכָן האב איך נישט דערציזילט,
וואס ס'ליינט דערציזילן:
איך שפֿאנ אַרְיֶבְּעֶר טויזנט מילן,
וואי אַשְּׁפָאצִיר;
או אין מיטן טאג דעם העלן
בְּאַפְּגָלֶט מֵיךְ אָפְטָה אַשְׁרָעָק
פָּאָר זַיְךְ אַלְיַין אָזְנָן פָּאָר אַלְעָ אַרוּם מִיר;
או אין אַוּונֶט
דערפִּיל איך אין מײַן האַנט אַמעסער. —
נָאָר עַמִּיצָעָר — איך ווֹיָס נִישְׁט וּוּעָר —
לְעִשְׁתָּמִין בְּרָאנָה,
שְׁמִירָת מֵיךְ מִיטָּה אַזָּלֶב.
איך לְאֹזֶן דָּאָם מַעֲמָעָר פָּוּן מֵיין האַנט
אוֹן בְּלִיבְּ שְׂטִיְין — אַקָּלֶב,
וְואָס דַּעֲרוּעָט צָוָם עַרְשָׁתָן מַאְלָ דִּי וּוּעָלָט.

**

לאמיר נישט באזונגען דאס שיינע —
עם איז פאָר זיך אליען געוזנג.
איך וויל דערהען דאס געווין נאָר
פֿון דער קְרוּמְקִיּוֹת אַין אַיר גָּאנְג.

צַו ווָאָס בָּאָוָאָנְדָעָרָן דָּאָס בְּלִיעָן —
עַמְּ אַיְזָה פָּאָר זֵיכָר אַלְיָוָן אֶלְיָהָן.
פָּאָר דָּעַם וּוַיְאָנְגָּעָן אַיךְ וּוְיָהָר מִיעָן
פֿון אֶלְבִּיס ווָאָס הָאָט פָּאָרְבְּלִיט.

עַל עֲגִיעָה

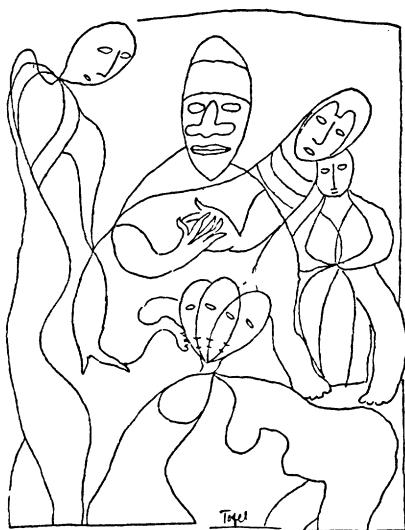
די נישט פאָרקייפטע עקוועמֶפֶלָּאָרְן פון מיין בָּוָך
וואָלְן וואָלְגְּנָעָרְן זיך אַין אַלְטָעָר שאָפָע. —
מיין מאָמע ווועט באָדוּערן: כְּדָאי גָּעוּעַן דָּעַם קָאָפָע צָו דָּאָרְן!
אין אַיר הָאָרֶץ אַ קְנָאָה צָו שְׁכַּנְמָן יְוִינְגָל — אַיְצָק, —
אַזְוִינְפִּיל אַלְטָט ווי אַיך אָוֹן באָזְוִיּוֹן גָּעָלָט צָו שְׁפָאָרְן.
צְוִוִּישָׁן טְוִיזָּנְט זְוִיטָן פָּוָן וְלָמָּן רְיוִיזָּנְס לְעַקְסִיקָּאָן,
צְוִוִּישָׁן צְעַנְעָר, הַוְנְדָעָרְטָעָר אָוֹן אָפְשָׁר טְוִיזָּנְטָעָר גְּזִוִּיכְטָעָר,
וּוְעַט שְׁמִיכְלָעָן אַוִּיך דָּעַר פְּרָצָוף אַיְינְגָעָפָלְעָנָעָר פָּוָן מֵיר —
נְחֻומָּן, אַיְינְגָעָר הָאָט גַּעַהְיִיסָּן נְחֻומָּן — יְוִינְגָעָר דִּיכְטָעָר.

דערוווייל

דערוווייל האבן פיג'ל זיך צעפֿאטערט פָּאַר מײַן פָּעַנְצָטָעַר
און אנטקעגן זוֹן שמייכַלעַן אלע פָּאַרְבָּן פָּוּן אַ רַעֲגַנְבּוּיגַן.
וואָס-זְשָׁע אַרְטָטְמִיךְ, אָז דָּאַס לִידְ פָּוּן יְוָנְגָן פְּרַיְוִינְגְּ
וּוְיָאַס בְּלַעַטְלְ פָּוּן מֵיַּן לְעַבְנָן אַיְזָה פָּאַרְפָּלוּיגַן?

און אַיְזָה דָּעַר עַוְּבָּר-בָּטָל — טוֹוִיט וּוּעַט גְּרִיטְטָן זְשָׁע צְוּ מִיר,
וּוְעַל אַיְךְ זְשָׁע שְׁדַעַתְן אַוְן אַנְקָלָאָפָּן אוֹוֶיפְּ מֵיַּן טִיר אַ בְּרַעַטְלְ
(ס' פָּאַרְשְׁתִּיְיט מסתמא דָּעַר טוֹוִיט דָּאַס יְדִישָׁ פָּוּן אַ דִּיכְטָעַר):
ニישטַאַ אַיְזָה נְחוּם אַיְן דָּעַר הַיִּים, בִּיטָּע שְׁפָעַטָּעַר!

לֵי - טָאִ - פַע
אי בערדי כטונגאען

דאַס אַיִיבִיק עַל יָד

איך מאַל אָותִוֹת, בָּאָהוִיכְט פֿוֹן אִינְזָאַמְקִיֶּט אָוָן וּוֹי.
דָּעַר בָּאַמְבּוּם כּוֹאַלְיעַט וּוֹי אַיִם.
אוֹיפּ בְּלָעַטְעַר גְּלָאַנְצַט דָּעַר טּוֹי וּוֹי פָּעַרְלְשָׁנְרוֹן;
איך שְׁרֵיבּ לְיָדְעַר אוֹיפּ גְּלִימְעַרְנָדָע פָּאַפְּרָן,
וּוֹי פְּלוּיְמָעַן-צְווֹיט אָוַיסְגָּעָשִׂוּט אוֹיפּ שְׁנִי.

וּוֹי לְאַנְגּוֹ דְּוַיְעַרְטּוּ דָּעַר מָאנְדָּאַרְיוֹנְדִּיָּה אָונְטָעָרָן אָרָעָם
פֿוֹן אַ פְּרָוי?

וּוֹי לְאַנְגּוֹ בְּלִיטּוּ דָּעַר שְׁנִי אַיִן זְנוּעָן-שִׁין?
אַ, לִיד מִינְם, וּוֹאָס אַיךְ שְׁרֵיבּ אַיִן אִינְזָאַמְקִיֶּט,
זְאַלְסְטּ קִינְמָאַל, קִינְמָאַל נִישְׁטּ פָּאַרְגִּיּוֹן!

לִיד ווועגן זאגן

דער וויאן איז דא און דער ווירט איז גרייט.
שענקלער, דערלאנג נישט דעם געטראנק,
ביז איך וועל נישט זינגען דאס געזאנג
וועגן טאג וואס פארגייט.
או דער טרויער קומט, ווירט ליז און געלעכטער שטייל,
קײַנער וויסט נישט ווי ס'גראַלצט די טויטע גרייל.

א — הא... א — הא...

שענקלער, דו שיומסת דעם וויאן אין בייכיקע פעםער
און איך פאָרמאָג א פלייט און א שאָרף מעסער.
מיר טריינקען דעם וויאן און זינגען פאָר פרײַיד,
ווען איז זאָק ליגט דאס גאָלד,
דאס מעסער אין שייד.

א — הא... א — הא...

דער הימל איז אייביך. זאל ער פון זיין אייביקיט פאָרגינען
אויך דער ער. א, ווי לאָנג וועלן מיר זיך פרײַען
מייט גאָלד און וויאן אין פאָרביקון שפֿיל?
הונדערט יאָר קומען, הונדערט יאָר פאָרגייען.
מייט לעבען און טויט שפֿאנען מיר צום ציל.

א — הא... א — הא...

א, זעט ווי לבנה זילבערט די דעכער
און צוישן די גרייבער ציטערט א מאָלפּע און הויערט,
יאָמערט און שרײַיט איז געוווצַי פון טרויער.
ברידער, קלינגט און מייט די גלעזער, קערט אייבער די בעכערם
אט אָזוי, אָט אָזוי.

א — הא... א — הא...

די דריי חברים

צווישן בלעטער פון יאטשטיין זיין איך ביים וויאן —
בלוייער אוננט-דעמער — אונזער הייטער.
איבער די ביימער פארנויגט זיך די לבנה מיט
גאלדנעם שיין
פארנויג איך זיך אונ דער שאטן — דער דרייטער.

די לבנה וויל טריינקען — זאל זי וועלן.
דער שאטן הייבט דעם בעכער,
נאָר דער שוטה וועט קיין טראפּן נישט באָקומען.
איך וויל דעם דורךט פון בידע אין מיר שטילן,
טריינקען אונ לֶאָכָן, זינגען אונ שויגָן,
כל-זמנַן ס'קלאָפּן נישט אויף דער ערְד די דאָרָע צוּוויגָן.

קוּקְט אָן די לבנה: זי לאָכְט צו מײַנָּע געוזאנגען אָן וויאָן.
קוּקְט אָן דעם שאטן: ער טאָנצָט, וויל קײַנָּען וואָלָט
אִים נישט העָרָן.
אוֹ דער נעלְפָּל פון רויַש וועט אַיְנָהילְן מײַן שטערן,
זוּוֹט שיכור וויל איך אָן שלאָפּט מיט מיר אַיְן.

חברים מײַנָּע, מאָרגָן אָונָט, צום ווּידָעָרוּן בַּיִם וויאָן!

די וויסע און די רויטע רויז

איך האב זיך דורך פענצעער היינט פאַר��וּקט,
ווען איך האב די וויסע רויז אויסגעשטייקט.
האטם די נאָדל זיך פֿאָרְשְׁטָאָכֶן אִין מֵין הוֹיט
און די וויסע רויז אויז געווֹאָרְן רוּיט.

אויפֿ די וויטע פֿעלְדָּעָר, צוֹוִישָׁן בָּאָרְגָּן אָונְ טָאָל,
אויז אָוּעָק מֵין לִיבְעָר מִיט אַ שְׂוּעוּרָד פֿוֹן שְׂטָאָל.
שְׂוּעוּמְטָעָר מֵינָעָ, הָעֲרָסָט ? אִיךְ האָב גַּעַהָעָרט,
וֹוֹסְטְּוּפָעָן, טְוּפָעָן, טְוּפָעָן פֿערְד.

רייט ער אָפְּשָׁר דָּאָרְטָן מִיט זַיְן שְׂוּעוּרָד ?
ニין, איך האב דאס קלעפּן פֿוֹן מֵין אִיגְּזָן חָאָרָץ גַּעַהָעָרט.

אויפֿ די פֿעלְדָּעָר בְּלוֹטְיִיקָּט אָונְזָעָר לְאָנד,
פָּאָלָן מֵינָעָ טְרָעָרָן אוּפָּן זַיְדָ-גַּעַוּזָנָה.
הָעָפְּט אִיךְ מֵינָעָ טְרָעָרָן אִין דָּעַם זַיְדָנָם אִיְין,
זָאָלָן מֵינָעָ טְרָעָרָן ווּיסָעָ פֿערְלָ זַיְן.

די יונגע פרווי אויפן טורעם

אויפן טורעם שטייטט א יונגע פרווי און וואכט.
פון די יענטשי-בערג, ביימ אנקום פון דער נאכט,
פלאטען בלעטער — ברוינע פיגל איבער וועגן —
אויף אלע פעלדער לוייערן געפֿאָרֶן.
דורך דונער, בליאז, הארכט און רען
גרייטן זיך אין מדבר די בארכאָרֶן.
אויפן טורעם שטייטט די יונגע פרווי און וואכט.
יונגע העלדּן, גרייטע צו דער שלאכט,
ווארטן אויפן שונא — זיגן, אַדער שטָאָרְבָּן!
דורבן רויטן טויער רײַט אָוועק דער כאָנ-שְׁלִיחַ,
רויטער זוּן-פלעַק בלוטיקט אויף זיין פְּלִיךְ.
דער טויטן-וואָרָעָם פִּיקְט אֵין יְעַדְן שָׁאָרְבָּן,
אויפן טורעם שטייטט די יונגע פרווי און וואכט.

די זווײַיטע פְּלִיִּת

דעָר אָוָונְט אָטָעֵמֶט מֵיט בְּלוֹמְעָן-צְוֹוִיט.
אַיְן דָּעַם וּוַיְיטַן וּוַיְנַט שְׁפִילֶט אָ פְּלִיִּיט.
לְאַזְוָת מִיךְ אַיְיךְ אָ פְּלִיִּיט אָוִיסְשְׁנִיכְן,
אוַיסְצּוּשְׁפִילָן אִיצְטָמָן מֵין לִידְךָ,
וּוְיַעֲנָעָר פְּרָעָמְדָעָר אַיְן דָּעַר וּוַיְיט.

אָז ס'פְּאַלְטָט די נַאֲכַט
אוַיְף וּוְאַלְד אָוָן הַוִּיפְּ
הָעָרָן פִּיגָּל וּוְצְוֹוִי פְּלִיִּיטָן
רָעָדָן זָרָן צְוֹנוּיפְּ.

פְּרִיֵּד פָּוּן אַ זּוֹמֶעֶר-נָאכֶט

פָּוּן פַּאֲרְבִּיקָע בְּעָרְגָּ נִיּוּן מִיר אַרְצָפָ אַין דָּעַר נָאכֶט. —
די לְכָנָה שׁוּוִימֶט נָאָך אָונְזָעָר וּוּגָן.
איַך בְּלִיְבָּ שְׂתִּיוֹן אַין אָוּוְנְטִיךְ-דָּעַמָּעָר אָוּן בָּאַטְרָאכֶט
דָּעַם וּוּאָלָד, דָּעַם טִיךְ, דָּעַם פַּאֲרְלָא-זָעָנָעָם בְּרָעָג.

מִיר נִיּוּן אַגְּטָקָעָגָן דָּעַר נָאכֶט הַצָּנָט אַין הַצָּנָט
אוּן שְׁטָעָלָן זִיךְ אָפָ בַּיִּ אַ וּוּאָנָט
פָּוּן אַ דְּאָרְפִּישָׁן הוּאָז.
אַ פְּרִיֵּנְד וּוּאָרְטָ אָוּנוֹ אָפָ מִיטָּ אַ וּוּיְסָעָר רָוִוָּז.

אַ, גְּלִיכָּ! מִיר זְעָנָעָן אַלְעָ גַּעֲקוּמָעָן צֹ גִּינָּ —
פָּוּן עַרְדָּעָנָעָם קְרוּג גַּיסְטָ מַעַן דָּעַם וּוּיָן.
דָּעַם וּוּגָט אַין דִּי סָאַסְנָעָם זִינְגָּ אַיךְ אַ לִיךְ —
דָּעַר פּוּיגָל, דִּי זְשָׁאָכָע, דָּעַר וּוּאָרָעָם זִינְגָּט מִיטָּ.

א בְּלִיכָּם אַיִן שְׁפִיגָּל

פֿון הארכטט-געפלען אַיִן מֵיָּן שְׁפִיגָּל בְּלִינְד.
אַיִךְ קָעָן שְׂוִין מַעַר נִשְׁתְּ צְרוּיךְ
צָוֶם בְּלָאָעָן מַאיַּטָּג פֿון מֵיָּן גַּעֲבָטָן.
פֿון מֵיָּנָע וּוַיְמַעַּחַר וּוְעַל אַיִךְ פַּאֲרָפְלָעַכְתָּן
אַ לְאָנָן שְׁטוּרִיךְ
אוֹן פַּאֲרַצְיָילָעָן אִים אֹוִיפְ דָּעַם לְבָנָה-שְׂיוֹן.
אוֹן אָז דִּי צְוָנָג וּוְעַט אַרְוִיסְשְׁטָעָקָן פֿון מֵיָּנָע צִיּוֹן,
שְׁנִיְידְ זַי אָזְ אַפְ אָזְ וּוְאָרָף זַי פַּאֲרָן הָוָנָט אַנְיָידָעָר
(דָּעַר הָוָנָט וּוְעַט דָּזָן אַ מְבִין זַיְן אֹוִיפְ שִׁיְנָע לִיְדָעָר).

וּאָנְדַעֲרָעֶר **כָּפֶט זִיד אֹוֵיפָ אַיִן** האָרְבָּעָרִיךְ

איַן פּוֹסְטָן האָרְבָּעָרִיךְ פּוֹן דָּעַר וּוּוִיטָעֶר פֿרְעָמֶד
הָאָב אַיְךְ זִיד אֹוְיְפָגָעַכָּפֶט, לִיְיכְטָ גַּעַלְעַנדָּט
פּוֹן דַּי לְבָנָה-שְׁטָרָאַלְן.

איַן עַם דָּעַר פֿרָאַסְטָן, וּוּאָם אַיְזָן בִּינָאָכָט גַּעַפָּאַלְן
אוֹוֵיפָ מִיְּן דִּיל?

אַיְךְ הוֹיְבָ אֹוֵיפָ צַו דָּעַר לְבָנָה מִיְּן קָאָפָּה
אוֹן לְאֹן אִים אַרְאָפָּה. —

אַיְךְ דָּעַרְמָאַן זִיד אַן מִיְּן וּוּוִיטָן וּוּאָנְדַעֲרָעֶר-צִיל.

דאם روיטע צימער

עם טאנצט מײַן פערד. דער צווית-רעגן רויישט
און בלעטער גלעטן מײַנע באָקן צַפְרַת אָוּן ווֹיַּן.
וֹיַּן אֲבָרִינְגַּשׁ שְׁלָאָנְגַּ קְרִיכְטַּ דָּעֵר טִיְּה,
איַּן שְׂוִים פָּוּן כּוּוֹאֶלְיָעָס אַוְיפְּגַּעַפְּוִישַׁט.

אֲמִידָּל שְׁמִיכָּלָט. דָּעֵר בָּאַמְּבוֹס-פָּאָרָה אָנְגַּ
חוּבְכְּטַ זִיְּךְ אָוְנְטָעָר וּוַיִּסְעַד פִּינְגְּעָר פָּוּן דָּעֵר שְׁעַנְסְטָעָר.
און פָּוּן דָּעֵר וּוַיִּתְנַסֵּם לְאַקְמַט אָוּן צִיט אָוּן רַופְטַּ
אֲטָוְנְקָלְדוּיָּט אַוְיסְגָּעָהָלָוּמָט פָּעַנְצָטָעָר.

וּוַיִּנְקַט צַו מִיר דָּאָם روּטָע צִימָעָר פָּוּן מִין שְׁעַנְסְטָעָר.

אליאן און דער נאכט

איך הווער מיט מיין לאנגווויל ביומ ללבנה-בלענד —
א מידער ואנדערער שפילט לידער אויפ א וילבער-פלוייט.
דער ווינט וואיעט זוי א קינד, וואס ווינט און שרוייט
און וויל נישט טריינקען די דערלאנגטע מעדייצינען.
די לבנה טרייבט צונזעפ די ואלקנס. שלאנקע פרויינ-הענט
גלאטען דעם טיין, די תפילות און די לאנקעם גראינע.

דער פישער אין פֿרִילְינְגְּצִיַּט

די ערֵד האט אַיִינְגָעֶזֶפֶט דעם שניו.

אַרְומָדעם פְּלוֹיְמָעָן-צְוֹוִית וְשֻׁמְעָן
בְּינְעָן. וּוּעֲרְבָּעָם בְּלַעַנְדָּן צוֹ דָעָר זָוָן מִיט גָּלָד.
שְׁמַעַט עֲרִילְינְגָעָן, מִיט פְּלִיגְלָעָן פִּיאָלָעָט בָּאַמְּלָתָן,
פָּאָרְגְּרָאָכָן זַיְיָרָע סָאַמְּעָט-קָעְפָּלָעָךְ אַיְן די בְּלוּמָעָן.

וּוְיַי אַז אַיְנוֹל שְׁטִוִית אַיְן טִיךְ דָּאָס שִׁיפָּל.

וּוַיַּנְטַן קָוְמָעָן צוֹ פְּלִיעָן מִיט לַיְיכְטָעָ פְּלִינְגָּל,
דָעָר פִּישָׁעָר וּוּאָרְפָּט זַיְן גָּעָץ אָוָף דָעָם וּוּאָסְעָר-שְׁפִיגָּל,
עָרָ דָעַרְמָאָנָט זַיְךְ אַז די בְּלָאָעָ שְׁוֹאָלָבָן — זַיְינָע גָּעָסְט —
בָּאָלָד וּוּעָט עָרָ טְרָאָגָן עַסְנוֹוָאָרָגָן צוֹ זַיְיָרָגָן גָּעָסְט.

געּזעּ גַעְנָגָן

די גראנע בערג אין צפונ הײַבן זיך ווי טורעמס,
מייט וווײַסן שווים יאנגט דער שטראַם צו יענקער זײַט.
הארץ מיינס, זיין שטאָרָק! אָט דא וועלֵן מיר זיך געוועגןגען,
איינזאָם ווועט זיין שיף פֿאָרְפֿלִיעָן אין דער וווײַט.

וואֹוָאלְקָנָס פֿלְיעָן די געדאנקען בֵּי דָעַם ווֹאנְדָעָרָעָה,
פֿאָר מיר זינְקָט אַרְאָפֶּה די זוֹן אוֹיְף טוֹנְקָעַלְעָר עַרְד.
— מיר דערלאָנגָעָן זיך די הענט צומַע לעצטָן מאָל —
אין בלְאָעָן אָוֹונְטָ-דָעָמָעָר חִירּוֹשָׁעָן אָוֹנוּעָרָעָ פֿעָרָד.

די איביך ע

דאָם געזאָנג פון פִּינְגֶּל ווועט פָּאַרְשְׁטוּמְעָן
וואֹי גָּעַלְעַכְתָּעָר אֵין שְׁפָעָטָן זָוְעָר.
גְּרָאָעָר וּזְאָלְקָן אִיבָּעָר טִיכָּן ווועט פָּאַרְגְּיָין.
נָאָר דָּעָר בָּאָרְגָּן קִינְגְּ-טִינְגָּן
אוֹן דָּעָר קָאָרְלִיק לִי-טָאי-פְּעָ
וּוְעָלָן אִיבָּיק, אִיבָּיק שְׂטִיְּן.

געגעונגונג

דער היינט דרייקט מיך ווי אן ענגער פרויען-שייד.
דעם נעצטן, וואס איז פאָרפלוייגן ניכער נאָך פון גיד,
וואעל איך שוין קיינמאָל נישט דעריאָגן.
די קליענע וואַנדער-פֿיגּל פֿלאָטערן מיט לִיבְטָע פֿלְינְגָל
פֿון זַיְעָרָע הַיְמָעָן אֵין די האָרְבָּסְטָ-פֿאָרְטָאָגָן.
אוֹסְצּוֹשְׁטָרְקָן מִיְּנָעָן הענט גַּי אֵיך טְרוּעָם-אָרוּיף אֶלְעָן הַעֲכָר
אוֹן פִּיל אֵן מיט טְרוּרָן מִיְּן לִיְדִיקָן בעכער.

אָגְרוּסָע דִּיכְטָעָר, וואעל איך זַיְן אֵין אַיְיָרָעָה היְיכָן?
איָיך בֵּין גַּעֲקוֹרִינְט, זַיְגְּעָנְדִּיק אַיְיָרָעָה לִידְעָה.
נַאֲרָמִינְגָּפִּים — זַיְ שְׁפָאָגָנָעָן אֵין דָעָר נִידָעָר
אוֹן דָעָם הַיְמָלְקָעָן אֵיך נִישְׁטָט דָעְגָרִיכָן.

וּוְעָרָקָעָן דָעָם וּוְאַסְעָר-שְׁטָרָאָל מִיט אַשְׁוּעָרָד צַעַשְׁפָאָלָטָן?
זַיְ אַיְלָשׂוֹיְמָט אַוְפָּקָדָעָם וּזַיְן די נִוְימָט.
דָעָר נִעְצָטָן אֵיז אַוּעָק. אֵיך קָעָן אִים נִישְׁטָט פֿאָרְהָאָלָטָן.
טְרוּיְעָרִיך, טְרוּיְעָרִיך אַוְנוֹעָר טָאגָן, אָ, בְּרוֹדָעָר!
אֵיך וּזְאָרָף זַיְ אֵין אַשְׁיפָּל אֵן אַרְודָעָר,
זַאֲלָדָעָר וּוְיָנְטָ צַעַשְׁוִיכְבָּרָן מִיְּן קָאָפָּ,זַאֲלָן כּוּוֹאָלְיָעָם טְרָאָגָן מִיךְ אָרוּיף, אָרוּיף.

די קללה פון מלחמה

איין טיפן שניי פון טען-שאן פאשען זיך די פערד.
די חילוות ליגן אוינגעטען אוייפ דער ערעד.

דער געלער מדבר מיט וויסע ביינער אוינגענשפֿרייט,
דאם געשריי פון פערד — שארפֿער עכט פון א פְּלייט.

אינגעוויד פון זעלנער אויף צוויגן אוינגעהאנגען,
קראען קראקען אויף די ביימער קראיאישע געזאגען.

טויטע זעלנער ליגן אויף די פָּאלָאַץ-טרעפֿ. —
— באפֿעל דו טויטער גענעראל די טויטע קעפֿ!

נאָך דער של אַכְט

איך וויג מיך און מיין שונאָס גאלֶד-בָּאצִירָטָן זאָטָל.
דאָס ברזינע פערד מײַנְס יאנט אַחֲהִים אֵין געאייל.
די לופט רוט אֵין שטילקִייט נאָך דעם שׂווערד-געפֿעַכְט,
ווײַ אַ פְּלִיגַג זשומעט דורך אַ לעַצְטָע פִּילַ.
די לבנה גוּיט אוֹיפְּ קָאַלְט אָוָן שְׁטִיל אֵין זילבעַר-גָּלָאנְץ.
פָּוּן דער באָזִיגְטָעָר פָּעַסְטוֹנָג שָׁאַלְט טְרוּמְפִּיְיט ;
אנְגַּעַטָּאָן אֵין גַּעַלְן זַיִד
יעַ אַיך מִידְלָעַךְ ווַיְגַּן זַיִד אֵין טָאנְצָן.
דער טִיךְ אַיוֹפָל הַיְינְט מִיט טְוִיְּטָע פִּישַׁ.
די גָּאַלְדָּעָנָע שׂווערד אֵין מיין שייד
אייז נאָך פָּוּן בְּלוֹט נִישְׁט אַפְּגָעָוּוַיְשָׁט.

טוייטע בלעטער פלאטערן

טוייטע בלעטער פלאטערן אין ווינט.
קום, באנגלית מיך צום שפיז פונעם טורעם.
פון דער ים-זיות כמארעם שווארכצע ווי טיגט
קומען צו יאנן אין הארכטיקן שטורעם.

ביי דער גאכיגראנץ ליגן טאטערן אויפֿ לייער —
דען באן-שליח קומט צורייך דורך דעם יומען-טוייער.
אויפֿ זייןע אקסלען ציטערט די נאכט.
צי וועלן מיר ווידער אמאל זען די זיין,
וואס רײַטן אווועק צו דער שלאכט
פון זייער טאטטןמַן הויז ?

א, פאַרוּזָם ציטערסטע, הארכטיקע רויז ?

שלאכט אין דער מדבר נאבי

דער הימל טרייפט מיט בלוט פון רוייטע שטערן.

דעס שוים זאפט אין דער מדבר-גאכיזאטם.

דער זעלגער וועט דאס לאכן פון זיין מידל מעיר נישט העрон,

זיין רײַט-וואגן איזו מיט וויימע פערד געשפאנט.

פון העלייש פיעיר זענען אלע לענדער אָנגעצעונדן.

שלאָנקע רײַטערס רײַיטן אין דער נאכט.

דער מאָרד הילט זיך איז פענער ווי געווואָנטן,

דער ווערבּל-ווינט ברעננט קולות פון דער שלאָקט.

פירשט לו-לאָנים קאָפּ האָט אָפּגעהָזקט אָשווערד.

אָרוּיטע פִּילְהָאָט אוֹיסְגָּעֶבָּעָנט זַיִן אוֹיג אָוּן שְׁטָעָרָן,

הארבסט ברענט שָׂאָרְלָאָךְ-רוּיט אַין זַעֲלָנָעָר-בְּעָרָד,

שָׂאָקָאָלָן בֵּיסָן זַיךְ בֵּי אָמְעָנְטְּשָׁלְעָן גַּעַהַירָן.

וואּ טְשָׁאָטָעָם וַיְלַבּּעָרְ-פִּיגְגָּל צָוָם קַיְמָעָר אָנְגָּעָפְּלוּיגָן

זַעֲנָעָן בְּשָׁוּרוֹת וַזְעָנָן שָׁוָּנָא דָעַם גַּעַשְׁעַנְדָּטָן.

זַעֲלָנָעָר קַעַרְן זַיךְ אֲהָיָם מִיטְהָלָע אַוְיָגָן

אוּן פַּרְוַיְעָן קְנִיעָן אוֹיפְּפָן דֵי זַעֲנָן וּוּי מַאֲנוּמָעָנָטָן.

גע.שרוי פון קראען

די שטאגט אטען מיט געלע זומערדייקע שטוייבן.
אויפֿ די בימער זענען שווארצע קראען אַנגעפּלוֹגָן.
אויפֿ די צוינגן האבן שווארצע קראען זיך צעוויגט.
דעם יונגן זעלנערם וויב, וואס האט אויפֿ זיך געשטיקט,
קוקט צום האריזאנט מיט מידע, מידע אויגן.
קראען שריען. אויפֿן פָּרְהָאָנְג אִיבָּעֶר שוויבָּן
פָּאָלָט דער אָוּנָט. טוֹנְקָלָעָן זיך די וועגן.
דעם זעלנערם וויב לאזט אַראָפּ די הענט. זי קלערת
פֿון דעם יונגן רײַטָּעֶר, וואס אַיר האָרֶן באָגָערָת.
זי גיוט שטילערהייט צום בעט צו אָוּן זי טרערת
אַראָפּ אַיר בענְקַשְׁאָפּטוּן זומער-דעָגָן.

אויף חורבות פון אלטע פאלאצן

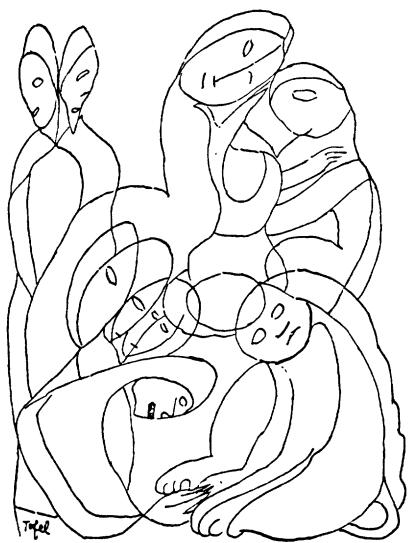
אויף חורבות פון אלטע פאלאצן
הענגען אראפגעבעויגן די צוויינן
און פארזוווקלען מיט טונקעלן שוויינן
דעט שלאטס אין לבנה-גלאנץ.
אין פאלאצט זאלן טאנצט די לבנה אליין
דארט וואו איזויפיל שיינע פרויען
האבן געוויגט זיך אין טאנץ.

אדע צו נאנקינג

אין קרייז פון זעקס מלוכות ביסטו געוווען אַרְוָמְגָנְגֶלֶט.
דרוי בעבערים וויאן טרינק איך אוים דיר אַ לִיד צו זוינגען.
אין טזין-לאנד קליגגען די גערטנער מיט העלן געוואנג,
נאָר די בערגלען, אַנגעשפֿאנַטּוּ ווי רענְבּוֹיְגּוּסּוּ,
זענען פֿאָרְבִּיקּוּר ווי די שפֿיצּן פון לאַ-יאָנג.

אייצט, אין אַוּונְטּ-דָּעֵמָעָר, לאַמְּטִיר זיך דער מאָנָעָן:
דאָ, ווֹאוּ דָּאָם ווֹילְדּ-גְּרָאָזּ ווֹאַקְסְּטּ אָוּן שְׁמַעְתּוּרְלִינְגְּעָן.
פלְאַטְעָרָן, אַיוֹ אַ קִּיסְּעָרּ-שְׁלָאָם גַּעַשְׁטָאַנְגָּעָן.
אין טָאַל הָאָטּ דָּאָם פֻּעָּרְדּ גַּעֲהִירְזְשָׁעָטּ,
אַ מִידְלָל הָאָטּ גַּעַזְגְּעָן אַוְיפּוֹן טּוֹרְעָם פָּאָרְן ווּן-פֿאָרְגָּאָנגּ.
אַ, ווֹאוּ אַיוֹ דָּעָרּ קִיסְּעָרּ אָוּן דָּעָרּ פֿאָלָאָזּ, ווֹאוּ אַיוֹ דָּאָם פֻּעָּרְדּ
אָוּן דָּאָם מִידְלָל?
אלְץּ פֿאָרְפּוֹיְגּוּן, ווי די כּוּוֹאַלְיָעָם אַין די טִיפּוּ ווּאַסְמָעָרְן פון
יאַנְגְּטּוּסּעּ-קִיאָנָגּ.

וַיְהִי אָזֶן וַיַּעֲלֵה בָּרָק

קידוש לבנה

א לבנה-שטריאל האט מיין אויג פאָרַשְׁטָאָכֶן
אין א פשוטן מיטוואָך פונדעווואָכֶן.

א נעל-שטרײַף האט דעם האָרוִיאָנָט פֿאָרגֿאָרְטָלְטָט.
דער הימל איז אָוִיסְגּעַפּוֹצְטָאָס אַיְן זַילְבָּעָר-קְנָעָפּ.
די יידֶן אַיְן לבנה-שְׁמַעְתֵּל נַוְאָרְטָן
בַּיּוֹם בַּיּוֹם מַדְרָשָׁ פֿאָרְדִּי טְרָעָפּ.

די פּוּיעָרִים זַעֲנָעָן בַּיּוֹם. זַיְקָוּן:
יַדְוָן שַׁאֲקָלָעָן זַיְדָן, יַדְוָן בּוֹקָעָן
זַיְדָן פֿאָרְדִּעָר לְבָנָה.

פּוּיעָרִים פִּירָן פּוֹנָעָם וּזְאַלְדָּ פּוֹרָן שְׁפָעָנָעָר
אוֹן לְאַכְּנָה הוֹיָה, שְׁטוֹנָנָעָן פֿאָרְחִידְוָשָׁט:
וּעָן נִישְׁטָזְיָה — די זְשִׁידָעָם —
וּזְאַלְטָה די לְבָנָה קִינְמָאָל נִישְׁטָגָעָרְן קְלָעָנָעָר . . .

פּוּיעָרִים פִּירָן אַיְן די שְׁעַנְקָעָן בְּרַאֲנְפּוֹ-פְּעַסְעָר,
די פְּעָרָד דְּרִימְלָעָן, פּוּיעָרִים — שִׁיכָּר — דְּרִימְלָעָן.
די יַדְוָן שְׁעַפְּטָשָׁעָן פֿאָרְכָּעָנָקְטָעָן צַו די הַיְמָלָעָן
אוֹן אַיְדָן זַעָּם: די לְבָנָה וּוּרְטָט אַלְעַז גְּרָעָסָעָר, גְּרָעָסָעָר.

וּלְאַדְיָקָאָוּלָאָז

הארבסט איז מיין היים

די יידן פאראחאָקן די לאַדְנָס אָוּן די טירן — —
זוי טוליען אִין די שְׁרָעָק — גַּעֲשְׂוִירָן
אִין די שאַלְן.

קעלכברד מעקען פונעם שלאָפָּא אִין שְׁטָאלְן.
ווינטּן — אַפְּגָּנְעַלְעַבְּטָעָ יָאָרֶן — פָּלָאַטְעָרָן פָּאָר די פָּעַנְצְּטָעָר —
מַאְמָעָם פְּרוֹאוֹן קִינְדְּעַרְלָעָךְ די קִלְעַנְסְּטָעָר
מייט שיינְגָּעָ מַעְשָׁהַלְעָךְ פָּאָרוֹוְיגָּן.

נָאָר קִינְדְּעָר וּוַיְיָנְעָן — סְ'אֵיז זַוי קְלָאָר דָּעָר לִיגָּן.
פָּאַרְטָאָג וּוַעַט אַרְוִוִּים די שְׁרָעָק אַוְיָף אַלְעָ נַאֲסָע פָּלְעַצְּעָר
אָוּן סְ'יוּעָלָן וּוַיְמָלָעָן דָּאָרְטָ קְרָאָעָן אָוּן קְרָאָנְקָעָ קָעָלְעָר.
אַ פָּעָרְד וּוַעַט וּכְנָן אַוְיָף דָּעָר עַרְד גְּרִינְסָן פּוֹנְגָּעָן וּמוֹעָר,
נָאָר וּוְאָסְלִיל דָּעָר שִׁינְדָּעָר וּוַעַט פְּלוֹצִים קָוְמִינְזָן
אָוּן אַפְּשִׁינְדָּן פּוֹנְגָּעָן פָּעָרְד די קְרָאָנְקָעָ פָּעָל.
די זָוָן פָּוָן הַאַרְבָּסְטָן וּוַעַט וּוְאָרְעַמְעָן די פָּעַרְדִּישָׁע גַּעֲדָעָרִים
אָוּן אַלְעָ הִינְטָ אָוּן אַלְעָ קָעָץ אָוּן אַלְעָ וּוּרְאִים
וּוְעָלָן פְּרִיאָיָן זַיךְ מִיט דָּעָר זַאְטְקִיָּת אַוְיָף דָּעָר וּוְעָלָט.

ס' האט מיין מאם ע

ס' האט מיין מאם ע געשעפטשעט פארן טויט :
ס' איז פינצטער קינדער, דרייט ארוים דעם קנייט !
אלע הערן און פאָרְשַׁטְיַעַן נישט די רייד —
ס' איז ליבטיק — דער לאָמֶפּ איז דאָך אַרוֹיסְגַּעֲדִירִיט.

נאר איז, דער יונגעטען, האב מיט דער פְּלִינְקִיִּיט פֿוֹן אַהֲזָו
אַ שְׁפָרוֹנָג גַּעֲטָאָג, אַרוֹיסְגַּעֲדִירִיט —
אוֹן ס' האט גַּעֲפְּלַאֲצַט דָּאָס גַּלְאָז.
אוֹן ס' איז גַּעֲוֹאָרָן טוֹנְקָל פֿוֹנָם רְוֵיָה,
וּוְיָל ס' האט גַּעֲבָרָעָנט דֻּעָר קְנוּיט.
דעָרוֹוִיל איז אַין שְׁטוֹב אַרְיִין דֻּעָר טְוִיט
אוֹן אַוִּיסְגַּעֲלָאָשָׁן מיין מאָמָעָס לְעַצְטָן הוֹיךְ.
זַי אַיז גַּעֲבְּלִיבָן לְגַנְּן מִיט אַ פָּאָרְשַׁפְּיַצְט גַּעֲזִיכְט —
זַי האט פָּאָרְלָאָזָט דָּאָס חַשְׁכּוֹת אַוִּיפָּן וּוְעָגָ צּוֹם לִיכְט.

זונ-פארנאנג אויפּוּ יִם

אויף דער גילדענער בריך פון זון-פארנאנג
שפָּאַן אֵיך אָין חֶלְמַן צָוֵם האַרְיוֹאַנט.
אָין ווֹיְסָן פְּלִי פּוֹן דַּי מְעוּוּס
הָאָב אֵיך מִין לְעַבְּן דָּעַרְקָאנְט.

אַט דַּיא, בַּיְּוָדַם הַוִּיכָּן בְּרוּגָּן,
אויף אַ פּוֹסְטָן שְׁטִיּוֹן,
זַיְּצָה אֵיך אַלְיָוּן.
אַלְעַ שִׁוְּפָּן וּעֲנָעָן אַזְוּעַק פּוֹן פָּרָטָן,
די שִׁוְּפָּן וּעֲלָזָן קּוֹמָעָן צְרוּיק.
נַאֲרַ אֵיך, מִיט מִין יִדְיָוָן וּוֹאָרָט,
שפָּאַן אוֹיף דֻּר גַּלְדָּעַנְעָר בריך
פּוֹן זון-פארנאנג
אָוּן סְאיּוּ מִיר טְרוֹוּעָרִיך אָוּן בָּאנְגָּן,
אַ, גָּאָט !
אָין בּוֹנְגָּטָן שְׁפִּילָן פּוֹן פָּאָרְבָּן
הָאָב אֵיך דַּעַרְהָעֶרט דַּעַם סָוד פּוֹן שְׁטָאָרְבָּן.

קאָרוּוּעַ, באָלְטִישָׁעַר יִם, 1939

הַיִם

אָנוּ עֲרֵד עֲרֵנֶר דַּיְל אַיְן דַּעַר פַּרְעָמֵד : —
אוֹיֵף אָ שְׁטוֹרִיךְ אָנוּ אוַיְסְגָּוּוֹאַשְׁן הַעֲמָדָה,
אָ צִיגּ וּוְאָסְ קִיְיטָ דַּאַסְ שְׁטוֹרִויְ פָּוּן דַּאַרְ,
אָנוּ אַלְטָעַ פְּרוּיְ אַיְן אָ טִיכָּלְ פַּאֲרָנָאַכְטָמָן,
אָ וּוּרְבָּעַ-בּוּיָם אָוַיְףְ אָ לְאַנְקָעַ אַיְן גְּרָאָזָה,
אָ קִינָדָה, וּוְאָסְ וּוְיִינְטָ אַיְן אַוְנְטָ אָנוּ אָ פַּאֲרָוּאָסָם,
שְׁוּוּאַרְצָעַ קָאָזָועַ אַיְן אָ טָאָפְ פָּוּן גָּעָלָן לִיְם —
בְּלוּיָעַ בְּעַנְקָשָׁאַפְטָ צָו מִין הַיִם .

דַּאַסְ מַעְקָעַן פָּוּן אָ קְרָאַסְעָרְ קוּ,
אָ זְקוּן אָוְפָן שְׁוּעָל אַיְן פַּאֲרָנָאַכְטָיקָעָרְ רָוּ,
דַּאַסְ מַיְאָקָעַן פָּוּן אָ גְּרוּיָעָרְ קָאָזָה,
אָ נִישְׁתָּ אָרוּמְגָעְרוּזְעַטְעָרְ פְּרִיעָרְ פְּלָאָזָה,
מִיטָּ קִימָלָ אָנוּ אוַיְסְגָּעְבָּאַקָּן לְעַבְלָ בְּרוּיטָה,
אָ קִישְׁזָן אַיְן אָנוּ אַיְינָשִׁיתָ אָוַיְףְ אָ פְּלָוִיטָה,
אָ לוּוִיהָ בְּיוֹתָאָגָ מִיטָּ אָ גְּעוּוֹיָן —
שְׁוּוּאַרְצָעַ בְּעַנְקָשָׁאַפְטָ צָו מִין הַיִם .

בּוּכָּאָרָאָ, מִיטָּלָ אָזְיָעַ

באלאדע פון א ווינטער-נאכט

אין ווים נישט, וואס ס'האט מיך דערמאָנט
דער ערשותער שנוי פון מיין וואנדערלאָנד.

ס'קען זיין, און אפשר און מעגלען,
דאַס וווײַטע קלינגען פון אָ שליטנַס גָּלעַקְלַעַן

האט מיך דערמאנט
און מיין וואנדערלאנד.

* * *

די שטוב, די קאמעער, דאס מעבלווערג באזונגעדר.
איין אויסגעיצרט איין ווייסע פלייטערלעך פון וואונגעדר.

די טיר אויז צונגשפערט מיט האטשיקען פון אייזן.
אוון פאָר דער טיר אויף ווועֶד שטיינט זאָם פעדער-הייזל.

בדיער טאטע האט דעם קויימען שוין פונלאנג פארשטעקט,
געאר אינדרויסן וויננט און וויל אריין די שרעך.

די שטוב — א שיפל — שווימט אום אין גראער פארע,
דער ווינט איז מיד און וויל אוריין דורך מינדסטער שפאנע.

נאר אַלע טירן שוין פֿאָרְשָׁלָאָסֶן, די לאָדָם פֿאָרְשָׁפָאָרָט,
אוֹפּוֹן טִישׁ פֿאָרְלָאָזֶט טְלִיעַת נָאָר דָּעָר סָאמָּאוֹאָר

און ס'בליט דער פראַסְט. אויפָן הימל דער מולד,
ווײַ דאס בּוֹלֶט פֿון אַקְסָם, ווּאַס יוּסְפַּ שׁוֹחֵט האַט גַּעֲקוֹילָעַט.

מיין טاطע שוּוִינְגַּט בַּיְמַן אוּיוֹזָן, די מַפְּמָעַ רַעֲדָת פַּאֲרוֹזָאָרגְּטָן:
— אַזְוּקָעָגָעָשִׂיקָט די קִינְדָּעָר אַין וּוַיְוַתְּן לְאַנְדָּה, גַּעֲווֹיָאָרָק.

דָּעַר אַיּוֹנְט — אַ שְׁלִיטָן מִית זַעַקְסָם פָּאָר פַּעֲרָד נַאֲשָׁפְּיָץ —
הַאַט וּוַיְדָעָר אַין מִיְּנָן חַלּוֹם דּוֹרְכָּגָעָבָלִיצָט.

. . . גַּעֲקוֹמָעַן אַיּוֹ מִיְּנָן בְּרוֹדָעָר פֿון אַ וּוַיְוַתְּן שְׁטָחָה
אַן גַּעֲבָרָאָכְטָמָר אַתְּנָה — אַ וּוַיְיָסְן צּוּקָעָרְלְעָקָעָד.

גַּעֲפָאָרָן פֿון גַּעֲווֹיָאָרָק דָּוָרָךְ לְעַנְדָּעָר אַן דָּוָרָךְ יִמְעָן,
גַּעֲקוֹמָעַן אַיְגָעָם שְׁטָעַטָּל צַו דָּעַר קְרָאָנְקָעָר מַאְמָעָן.

דָּעַר אַלְקָעָר אַיּוֹ שְׁוִין פּוֹל מִיט שְׁכַנְתָּעָם אַן שְׁבָנִים,
זַיְוַשְׁטוֹפָן זַיְד אַן רַעַשְׁן זַיְהָ, זַיְוַאַכְּן אַן זַיְוַיְינָעָן :

— הַעֲנִיעָ, לִיב אַיְיךְ אַיְיָעָר גַּאֲסָטָטָן דָּעַר וּוַיְוַתְּרָרְרִיְּזָעָ!
נַאֲרָסְקָוְקָטָמָיִין מַאְמָעָמִיט אַוְיגָן שְׁוִין פַּאֲרָגְלִיוֹזָעָ.

דָּעַר דְּרוֹיְיָעָר-קָאָנִיָּא, וּוּדָעַם דְּאָקְטָאָרָם לְאָמָפְּ צְעַבְּרָעָנְטָ —
נַאֲרָסְקָוְקָטָמָיִין מַאְמָעָמִיט אַוְיגָן שְׁוִין פַּאֲרָגְלִיוֹזָעָ.

— מַאְמָעָ, בָּעֵט דָּעַר בְּרוֹדָעָר אַן זַיְנָעָ טְרָעָרְן רִינְגָעָן, —
צַו דִּין בָּעֵט אַיְךְ בֵּין גַּעֲקוֹמָעַן פֿון דָּעַר גְּרוֹוִיס-מְדִינָה.

אַסְךְ הַאַב אַיְךְ גַּעֲזָעָן דָּאָרָט דִּימְעָנָטָן, בְּרִילְאָנָטָן,
נַאֲרָסְהַאָט גַּעֲטָרִיכָן מִיךְ אַהֲיָם צָוּם שְׁטָעַטָּל דָעַם בְּאָקָאָנָטָן.

מִיְּנָן מַאְמָעָ רַעֲדָת קִיְּן וּוְאָרָט נִישְׁטָמָן, זַיְוַקָּט מִיט אַוְיגָן בְּלִינְדָעָ,
— אַ וּוַיְתִּיקְסָ צַו דָּעַר מַאְמָעָן, וּוּאַס דְּעַרְקָעָנָט נִישְׁטָמָן אַירָעָ קִינְדָעָ...

**

ווער האט מיך אויפגעוואעקט ? איך האב ווייזט אוייס געשריגן —
דעך חלום איז א לאן — ער האט געמאָלט א לאן.

אין שטוב איז שטיל, פֿאַרְלָאַשְׁן שווין דער סָאמְפּאָזֶר,
מיין מאמע אַטְעַמְטַ מַאֲדָנָע, ווי מען רוייכערט אַ צִיגָּאָר.

דעך טאָטָע מיט כוונה צוֹיט אָן דעם אַלְטַן זַיְגָּעָר
און פֿרוֹאָוּת דעם שלְאָס פֿוֹן טֵיר פֿאַרְן שלְאָפְּן לַיְגָּן.

**

איך ווים נישט, וואָס סְהָאַט מיך דערמאָנט
דעך וויסער הויך פֿוֹן מיין וואָנדערלָאַנד.

די לבנה אויפֿן הייל — אַ צַּעְגְּלִיטָע פֿיְיעָר-פֿאָן —
האַט וויזער מיך איז שטראָלְן-לייצָעָס אַיְינְגַּעַשְׁפָּאנַט.

פֿאַרְשִׁיטַם דער וועג אָן אַפְּגַּעַברעַנטַם דָּאס שְׂטִיבָּל —
פֿוֹן אלְעָדָאָרְט בֵּין איך אַיְינָעָרְ נָאָר פֿאַרְבְּלִיבָּן.

דעך שניי בלענדט אויפֿ דִּי דערמאָנוֹנָג אַין זְכָרָוּן —
דעך אייגענער שניי פֿוֹן מַיְינָע קִינְדָּעָר-יָאָרְן.

ה י י מ

איך האב שווין גארנישט פון מיין חיים.
מיין העמד איז נוי, די שיך שווין ניע,
נאר מאיז פארבליבן דאס געוווין
פון די היימישע לוויות.

עם טראפעט שווין אפט : איך פארגעם
די, וואס כ'האב אמאל פארלאזן.
קומט צו חלום מיר (וואסער נס)
מיין מאמעס קבר צוישן גראזן.

זי שלעכט צו מיר, נאכט, זוי ביין, טרווים,
דערמאן, איך זאל נישט פארגעטען :
פון אלע ביימער איז נאענט דער בוים,
דער אפנדארטער פון מיין געסל.

פון אלע טעג איז נאענט די נאכט,
וואס קומט אין חלום מיר דערמאןען.
פון אלע וועגן איז נאענט דער שליאח,
וואס פירט צום קבר פון מיין מאמען.

איך האב שווין גארנישט פון מיין חיים.
מיין העמד איז נוי, די שיך שווין ניע,
נאר איך געדענץ נאר דאס געוווין
פון די היימישע לוויות.

מאכאמש-שלאל, קאסטפיישער ים

נִישְׁטָעֵר

זיין שטאלט איזו שלאנק, זיין קאפ איזו בלאנד —
איך האב מײַן ברודער איזט דערקאנט.
ווײַ קומט מײַן ברודער דא אהער
איין פרעמדער שטאלט אויף ווייטער ערֶד?
נאָר כ'שוווער, אָז ס'איַן געוען אַזּוּי —
מײַן טויטער ברודער מײַט זיין פרוי.

ס'איַן זיבער ער, ס'איַן זיבער ער,
ווײַס שפאנט אויף פרילינגדיקער ערֶד.
ער שפאנט אַצִּינְד אַנטקעגן נאָכְט,
איך האב געהרט זיין שטילן לאָך.
דאָס בלאנדע מיידל, ווײַס אַים באָגְלִיַּת,
קוואָלט פֿוֹן אַים אַרוֹים די פֿרִיַּד.

ער רעדט צו איר איין שטילן סוד:
איַס ס'איַן שֵׁין אַצִּינְד די שטאלט?
נאָר איך געדענְק נאָך יונגעם אַרט,
ווײַס פְּלִיגְט באָגְרָאָבן אָונְזָעָר מָאָרֶד.
זַי שמייכְלַט מִילְד צו אַים פָּאַרְשָׁעָמֶט:
נוּ, רָעַד נִישְׁט לִיבָּעָר וּוּגָן דָּעָם.

נאר פלוצ'ים — ר'האָט זיך אויסגעדרײַט —
און ס'אייז געוווען אַ פרעומדנעס פֿרייד.
ס'אייז דאָך נישט ער, נישט ער,
וואָס שפֿאנט אויף פֿרילינגנדיקער ערְד.
איך האָב אָן אַנדערן דערזען,
ニישט ער, נישט ער איז דאס געוווען.

איך בין אַצינַד שווין אִין דער היּוּם,
אליען, אליען מיט מיין געווויזן.
דאס בילד זיין צוּטערט אִין מײַנַע הענט,
ס'האָט מײַן טרוּים אִים נישט דערקענט.
אָפְנַיִם איך האָב זיך אויסגעטראָכֶט
אַ שיינַע מעשה אַנטקעגן נאָכֶט.

פאריז

פָּאָרְפָּאָלָן, פָּאָרְפָּאָלָן

פָּאָרְפָּאָלָן, פָּאָרְפָּאָלָן —
מִיר הַאֲבָן זַיֵּךְ גַּעַשְׁפִּילֶט אֵין גַּרְאָז
מוֹת אַ שְׁוִינְגָּם בָּאָלָן,
איּוֹ עָרְאָרְיָין אֵין סָאָד
צָוָם בִּיוֹן שְׁכָן יִצְּאָן.
פָּאָרְפָּאָלָן, פָּאָרְפָּאָלָן
אוֹזָא מִין שְׁיַינְגָּר בָּאָלָן.
איּוֹ וּוַיִּסְטָ אַיר, קִינְדָּעָר, וּוְאָם
איּוֹ וּוְאָלָט גַּעַוּוֹאָלָט?
לְאָמֵר שְׁפִּילָן זַיֵּךְ אֵין צִינְ-זְוַאָלָף!
וּוְאָס-זְשָׁע הַאֲסָטו זַיֵּךְ פָּאָרְקָוְקָט
איּוֹפְּ דָּעָר גַּרְיָנְגָּר עַרְד?
— אַיךְ קָלָעָר אָוָן קָלָעָר,
וּוְאָוָן נָעָמָט מִעְן אִיצְטָעָר צִינָן,
אוֹ סְ'הָאָט דָּעָר וּוְאָלָף אָלָע שְׁוִין פָּאָרְצָוְקָט,
אָפִילּוּ סְ'צִינְגָּלָע דָּאָם וּוַיִּסְעָע
פָּוָן אָוְנְגָּר שְׁיַינְגָּר מַעְשָׂה.

אֶזְוִיָּפִיל יַעֲרֹן

אֶזְוִיָּפִיל יַעֲרֹן שׁוֹין אָוּוּק
זִינְתָּ אֵיךְ הַאָב דִּיךְ פָּאָרְלָאָזָן.
נַאֲרָסְאֵיזָן מִיר פָּאָרְבָּלִיבָן:
דָּעַר גְּרִינְגֶּר בְּרָעָג,
דִּי וּוַיְסָע בָּעָרְיאָזָע
בַּיּוֹם פִּיךְ
אוֹן דִּי גַּעַלְעַ זָוָן,
וּוֹאָס בָּאַלְיִיכְט
דִּיּוֹן צָקְנָדָע לִוְיָט
אוֹן דִּי לִיְבָשָׂאָפָט צְוִישָׁן אוֹנוֹ —
אַ קְנוּפָ.

פָוּן מִיּוֹן חַרְבוּבָן הוֹיוֹ

נאכט, זיין גוט צו מיר.
אט איצט, זוען איך עפָן די טיר
פָוּן מִיּוֹן חַרְבוּבָן הוֹיוֹ —
וויג מיך איז אין דיאן שויום.
מאך מיר גענטער די פרעמד.
איך טראָג אַרוֹים
פָוּן דִּין מִיט :
אַ ברוּיט, אַ העמד,
מיין טרוּיעָר פָוּן לֵיד.

**

ביימער בי דיא וועגן, איך טו איך באשוערן:
הית מיך אוים פָאָר דעם געוויטער,
הילט מיך איז אין גראָנע בלעטער —
ס'זאל קיינער נישט דערהערן
אין די שעהן שפָעטער
פָוּן מיין האָרֶץ דעם ציטערן.

ערד, קילע ערד, וויג מיך איז, היל מיך איז,
אין טיפָן טשערעט, אין גאטס גראָזן.
בעט מיר אוים אַ שׂוֹאָרֶץ געלענער.
ニישט דערגריכֿן זאָל צו מיר די שין.
מיר זענען אַיצְט ווֹי יונגען האָזִין
אין געיג פָוּן יענער.

און דו, בעריאזוע, און די וויסע קליעידער,
פֿאַרְן קָלָאָרְן טָאג בְּצָהָאַלְט דִּיך אַוְיכָעַט!
אַ רְגָע — אָוֹן מְעֻן קָאָן אָנוֹן בִּיְדָע
אַיְצָט דַּעֲרוּזָן אָוֹן אַוְונְטַדְעָמָעָר.
מִיר וּוּלָן בִּיְדָע זַיְן זַי לְעַמְעָר
אָוֹן דַּעַר הַאנְט פָּוֹן שָׁוָחָת.

און דו, לבנה, אָוֹן די בְּלָאָע הַיְבָנָן,
וּוְאַלְט אֵיך גַּעֲקָעָנְט צַו דִּיר דַּעֲרָגְרִיכָּן —
פֿאַרְדָּעָקָט וּוְאַלְט אֵיך דִּיך מִיט אַוְאַלְקָן.
אַט בָּאָלֶד, אַט בָּאָלֶד — אָוֹן סְקָוְמָעָן פָּאַלְקָן
פּוֹנְגָעָם שׁוֹנָא.

אייבער מִיר, אָוֹן בְּלָעַטְעָר-קְרוּוֹנָעָן,
זַיְגָנְט אַ פּוֹיְגָל הַעַלְעָל לִיְדָעָר
אוֹן וּוְיִסְט אַפְּיָלו נִישְׁתָּדְעָפָן,
אָז אֵיך, אָוֹן שְׁוּוֹאַרְצָן נִידָּעָר,
בֵּין אַ שׁוֹנָא אַיְצָט דַּעַר זַיְן,
וּוְאָס בְּרַעְנְגָט דַּעַם מְוִיט מִיר אָוֹן די רְוִימָעָן.

אַ בְּלָעַטְעָר, אֵיך וּוּיָם : סְאַיוֹן האַרְבָּסְטָט
אוֹן אֵיך בְּעַנְקָט צַו עַרְד אָוֹן פּוֹלְגָן.
אַ בְּלָעַטְעָר, בְּלָעַטְעָר, פָּאַלְט נִישְׁתָּאָרָאָפָּ!
דַּעַר חַבְרָמִינְגָר שְׁטָאַרְבָּט
אוֹן אֵיך — זַוְיל פְּאַרְטּוּלְיָעָן אַיְצָט מִין קָאָפָּ,
אָוֹן אַיְיָעָר גַּעַלְקִיְתָּאָים פְּאַרְהָוְילְן.

דַּעַר חַבְרָמִינְגָר רְעַדְטָט פָּוֹן פִּיבָּעָר
אוֹן אֵיך אַלְיָין שְׁרִיְיָ אַוְיפָּ אָוֹן שְׂוִידָעָר.
דַּעַר וּוְיִנְטָהָט אַט אַיְצָט דַּעַם פָּלָאָם צְעַהוִידָעָט
פָּוֹן אַלְעָ בְּרַעְנְגָנְדִיקָע שְׁטִיבָעָר.
אוֹן אייבער אַלְעָ בְּעָרָג, אייבער אַלְעָ טָאָלָן
שְׁרִיְיָת מִין חַבְרָ — דַּעַר קְרָאַנְקָעָר גִּיכָּוָר :
— פָּאָר אַלְיָן, פָּאָר אַלְיָן מִיר וּוּלָן נָאָך בְּאַצְּאָלָן!

**

די כאטטס בי די וועגן ברעגען,
די שוואָרצע נאכט איז זוי מקנא.
זוי שפֿגַלְט זיך איזן דויטע פֶלאָמען
און קאָן אלְיאָן זיך נישט דערקענען.

זוי זואָלְט אלְיאָן געווֹאָלְט אַצְינְדָעָר
פארטִילִיקָן די אַינְגָעוּוִידָן,
פארלְעָשָׂן יַעֲנָע טִיפָּע פְּרִיְידָן,
פָּונְ גְּרוּיעָן וְקָנִים אָן פָּונְ קִינְדָעָר,

וּזְאָם זוי פְּלָעָנְט צָום שְׁלָאָפָּ פָּאַרְוּוִיגָן
מִיטּ דָעָר שִׁינְקִיּוּתָ פָּונְ אַ מְעָשָׂה
פָּונְ דִי צִיגְּעָלָעָךְ די וּוַיְמַעַן
מִיטּ אַ וּוֹאַנְדָעָרְלָעָכְן לִינְגָן.

... עַם גִּוִּית מֵיר נָאָך דָעָר אַלְטָעָר יִיד פָּונְ קָאַלְוָשָׂין :
— לְאֹזֶט מִיךְ נִישְׁתָּ אַיְבָעָר, וּוֹאַהֲיָן שְׁפָגָנָט אַיְר, וּוֹאַהֲיָן ? ...

וּאַרְשָׁעַט אַשְׁקָעָנָט

אין דער אײַינז אַם קײַיט

אין דער אײַינז אַם קײַיט אויף מײַן געלעגער
חאָב איך מיר אָסָוד פֿאָרטְרוֹיט :
איך בין אַזּוֹיְפִּיל מֶאָל גַּעַשְׁטָאָרְבָּן, מעג ער
קּוּמָעָן נַאֲכָמָאָל, דער טוּוּט.

איך וועל וואָרטְן אָונְ מִיט די אַקְמְלָעָן
צָוקָן פֿאָרָן שְׁנֵית פֿוֹן שְׁוּעָרָד.
אָונְ דַּעֲרָנָאָךְ צְוָרִיק אַוְיפּוֹאָקְסָן
מִיט די גְּרָאָזְן אוֹפְּ דַּעֲרָ עָרָד.

איך געדענץ דיך קויים

דעת אנדענצע פו ר. ה.

איך געדענץ דיך קויים, קויים, ווי דורך דער ווואר,
וואס איז איז מײַן לֵעְבָּן לאָנג שווין צערינען.
דער ווינט האָט צעבלאָזון דיינע שוואָרצעע האָר,
ווען מיר האָבָן שפֿאַצִּירָט דורך גערטנער גריינע.

דו האָסְט געלֶאָסְט אָונְ געלֶאָסְט
אוֹן געוֹאנְט : אַלְעַ, אַלְעַ אַיז דַּאַך אַ לִיגָּן.
דערנְאָך, ווען ס'איּוֹ צוֹגְעַפְּאָלְן די נַאֲכָטָם,
ווענְעַן מִיר אַוְיפָּן בָּעָרְגָּל אַרוֹפְּגַּעַשְׁתִּיגָּן

אוֹן דו האָסְט געוֹיוֹן מיט דיַיַּן האָסְט צוֹם טַאַל
(איַבְּעַר אוֹנוֹ האָט גַּעֲרֹוִילָט דַּעַר מָולֶד) :
— אַט דַּאֲרָט האָבָן זַיִּי, די שְׁכָנִים, אַמָּאָל, אַמָּאָל,
מיַך גַּעֲמָאָרְדָּעַט אוֹן מִינְזָה גַּעֲקֹוְילָעַט.

זוי האט געшибידערט : ס'אייז באמת אַ וואונדער,
וואו איך גי מיט דיר אַצינד אויפֿ דער ערְד.
וואויל ס'האט דער מערדער מיט זיין שווערד
צעטילט מײַן גוף באזונדער און מײַן קאָפּ באזונדער.

און איצט איזו ווינטער. אַזּאַ וואונדערלעכער שניוי
אייז אויסגעפֿאלֵן אויפֿ יענע ערטער.
און מאָדרנע, וואָס אַיך, אַ טויטע, גַּי
ארום שפֿאַצְּרָן להכעיכס מײַנָּע מערדער.

איך געדענְק דיך קוים, קוים, ווי דורך דער וואָר,
ס'אייז געוווען פרילינג, אַ סודותדייק גראַינֶר.
אַזּוועק אַ צוּיט, איך געדענְק נישט וויפֿל יאָר,
און איצט, מיר האָבן ווידער זיך געפֿינְעָן ...

פרילינג

ס'אייז נאדריש אצינה, איך ווים,
זו קלוון פון אוזמן זאר.
נאר וואס זאל איך טוּן?
ס'אייז פרילינג איצט אוֹן די זוּן
בלענדט אוֹוף, ווי אופיצופליים,
מיין הימ, מיין שטוב, מיין דאס.

מיין שכנים מיידעלע געגענדל
האט צעלפלען לאנגע — בלאנדע זאגען
אוֹן זי פֿעלכטן
אוֹיפֿ דעם נעכטן
פון מיין הימ.

מיין שכנים מיידל שפֿילט אוֹן טשייכן —
איך שריי איר נאָך : געגענדל מיטן פֿענְדֶל.
נאָר כַּאֲטִיש אֵיך בֵּין אַ גַּרוֹיסֶעֶר
(טראנְגְּ שווין האַלבָּע הוֹיזָן),
ברעננט דער חַלּוּם מִיךְ פָּאָר אֵיך אַיְן סְטוּנְדֶל
אוֹן זי לאָכְטָן אוֹן לאָכְטָן :
אוֹזָן מִיאָסָע זָאָר.

מיין הים איז לאנג שוין אפגעברענט.
נאר דער ווינט בלזומט דאס אש מיר איזן די אויגן
איין דער פרעמד.

אַ חְלוֹם נִישְׁתָּחַווֹגַן נִישְׁתָּחַפְּלוֹגַן
פִּרְטֵט מִיךְ דּוֹרֶךְ אַ שְׁפִּינּוּעַבְּסַ-בְּרִיךְ
צָו מִין הַיּוֹם צָרוּיךְ.

מיין הים איז אפגעברענט. נאר דאס אַש
פִּין אַירְעַן חֻרְבּוֹת
ברענט אלְעַן מִין בָּאַרְוּעַם
אוֹיפְּ דִי פְּרַעֲמָדָע שְׂטַרְאָזָן.
איין טְרוּוִים טְרָאָג אַיךְ אָוָם אַ פְּלָאַש
פֿוֹן זְיִיפְּן-שְׂוִים
אוֹן טּוֹ צָוּם הַיְמָל עַם צְעַבְּלָאָזָן.

אָוֹנְגַט אִין קִישֶׁלָּק

דער אלטער אוובעך אבדו אכטאָסָאוּ
האט אַין בְּלוּעַן אָוֹנְטִיקָן שֵׁין
פָּרְכַּעַטְנָן מִיר צַו זִיד אַרְיָין
אַין שְׁטוּב — זִין קִישֶׁלָּק.

— סָאַלָּס !
— סָאַלָּס !
ס' אַין בַּי מִיר אֲ בָּנָק פָּרָאָן,
נַאֲר דָּא, אַין אוֹבְּקִיסְטָאָן,
זַעַן אוֹוָעַק זִיד אַוִיפָּע דָּעַר עַרְד,
עַלְעַהְיִ אַוִיפָּע אֲ דִיוּוָאָן.

די אלטער קָאנְבָּאָר הָאַט דָּעַרְלָאָגָּנָּט טֵי אֲ פִיאַלָּע
פָּוּן פִּינְקָלְדִּיקָן פָּאַרְצָעַלָּאָן
אוֹן גַּעֲרַעַטְמָאַט מִיט שָׁאָלָות :
— אֲ מַאְמָע, אֲ קִינְד, אֲ וּוֹיְבָ, פָּאָרָאָן ?
— גַּעַוּעַן, גַּעַוּעַן, גַּעַוּעַן אֲסָּפָּה,
נַאֲר אֶלְעָמִינְג אַין פּוֹילְן
הָאַט דָּעַר דִּוִּיטָש, דָּעַר שִׁיטָּאָן,
גַּעַקְוַיְלָעַט.
(אַךְ הָאָב גַּעַוּוֹזָן אַוִיפָּע מִין חָאָלָן,
וּוּ פָאָר אֲ קִינְד, וּוּאָסָם קָעַן נִישְׁתָּחָן שְׁפָרָאָן)
— כִּיק !

איך האב געשוויגן און אלע ביימ אָרִיך
האָבָן מיט טיפֿן טְרוּוּעָר אַינָם בְּלֵיכ
געֻקָּקָט אֹוֶיפֿ מִיר, גַּעֲרָעֶדֶת אָן וּוּרְטָעָר:
— דָּעֵר גַּעֲרָמָן, דָּעֵר מַעֲרְדָּעָר!

— אָן דָּאָם — האָט דָּעֵר אַלְטָעָר אַ בַּיּוֹד דָּעַרְלָאנְגָּט —
אייז מִין זָוֵן אַבְּדוּ סָאַלִּים,
געָפָלָן אַיְן שְׁלָאָכָט בַּיּוֹד מַעֲרְדָּעָר-שְׁטָאָט בְּעָרְלִין.

אוֹוֶיפֿ דִּי טְרוּוִיבָּן-שְׁטָעַנְגָּלְעָד
הָאָט דִּי זָוֵן גַּעֲנוּמָעָן הָעָנְגָּעָן
איַרְעָ לְעַצְּטָע שְׁטָרָאַלְן.

דָּעֵר סָאַד, דָּאָם בַּיּוֹד פָּוּן אַבְּדוּ סָאַלִּים
הָאָט גַּעַפְּינְקָלְט אַיְן דָּעֵר פִּיאָלָעָ.
און עָר, דָּעֵר אַלְטָעָר אַבְּדוּ אַבְּסָאַפָּוּוּ,
וויּ מִין זְוִידָע פָּוּנָס שְׁטָעַטָּל סָאַסָּאַוּ,
הָאָט בַּיּוֹד נִיּוֹן מִין הָאָנְט גַּעַדְרִיקָט
און אַיךְ האָב לְאָנְגָּ, נִאָךְ לְאָנְגָּ.
געָפִילָט דָּעֵם טְרוּוּעָר פָּוּן זְיוּן בְּלֵיכ
און דִּי וּוּאַרְעַמְקִיָּט פָּוּן זְיוּן הָאָנְט
אוֹיפֿן וּוּגְ אַהֲיָם אַיְן מִין אַוְנָט-גְּאָנָגָּ.

טאַשְׁקָעַנט, 1945

בענקי שאפּט

אין אַ זומער-טאָג האָט דאָס געטראָפּן :
איַךְ האָבּ דערפִּילט מיין הײַם אַיז עַנְגּ
אוֹן בֵּין פֿוֹן אַיר אַנטְלָאָפּן .
צַו אַ ווֹיַּיטָּעֶר שְׂטַאָט פָּאַרְבָּעַנְקָט .

איַךְ האָבּ בֵּי קִיְּינֻם נִישְׁתַּחֲוֵד גַּעֲפָרְעָגְטּ,
וּוֹעֵן אַיךְ בֵּין אַרְוִוִּים פֿוֹן שְׁטָעַטְלָה .
אוֹיפָּן ווֹעֶג אַ פּוֹר — האָבּ אַיךְ גַּעֲבָעַטְן
מיַטְצָנוּגְעַמְעַן מִיךְ אַין ווֹעֶג .

דעָר פּוֹרְמָאָזְן — אַ יַּיד אַ שְׁלָעַכְטָעֶר —
הָאָט אַוִּיסְגַּעַשְׁאָסְן אַ גַּעֲלַעַכְטָעֶר :
אַ יְיַיְגָעַלְעַ אֹזָא , דָּאָר אַון קוֹאָר אַון קְלִיְּין ,
טָאָר נִשְׁתַּחַת לְאַזְן זַיְךְ אַלְיַיְן .

בֵּין אַיךְ פָּאַרְבְּלִיבָּן בֵּי דָעַם צְוִוִּינְטָעֶר
— אַ קִּינְד אַוִּיפּ מִיטָּן ווֹעֶג אַין שְׁרָעָק —
אוֹן גַּעַעַן : דֵּי זָוּן פָּאַרְגּוּיָּט אַון הִינְטָעֶר
איַר יְאַגְּטָנָט נַאֲךְ דָעָר שְׁטָעַטְלְדִּיקָעָר ווֹעֶג .

אוֹן כָּאָטָש דֵּי צִיִּית הָאָט לְאַנְגּ פָּאַרְטְּרוֹאָגָן
יעַנְעָם חַלוּם , יַעַנְעָם צְוִוִּינְטָעֶר , יַעַנְעָם נַאֲכָט , —
גִּיְיָט אַוִּיפּ אַין מִר אַ בעַנְקַשְׁאָפָט צַו דָּעַרְיאָגָן
יעַנְעָם וּזְאָגָן אוֹיפָּן אַוְמְבָאַקְאָגָן שְׁלִיאָךְ !

ס' איז מיר אומעטיך

ס' איז מיר אומעטיך אין מיטן טאג דעם העלן, —
איך ווים נישט וואם צו טונן און וואם צו גועלן.
זיך אויסגעטאן פון אלע מענטשלעבע באדארפֿן
איין ווי דער סאקסאואל אין ווינט איך שרפֿיע.
דער באזיסו צוישן בערג וויל שטורעמען די ברעגעט;
איך בין א פרעמדער דא, ווים נישט וואו מײַן וועג איין.
גאט מײַנער, איך בין קראנק מסוכן, —
היל מיך אוים, אדער לאמיך וווען פֿאָרטּוֹקְנֶט.

יאנגניזייל

די מעשח פונם דאָרְפָּגְגַּיִעַר שְׁמֻעוֹן,
וואָסֶם האָט געהאנדֶלֶט מיט פְּלָאָקָם אָוָן האָזָן-פָּעֵל
אוֹן נִישְׁתַּגְּעַנְתַּן צְרוּרִיק קְוּמָעָן
צַו זַיְן הַיְמִישָׁעַר שְׁוּעָל.

דאָנְגָּרְשָׁטִיךְ בִּינְגָּכְטַּה האָט עָרָה, וְוי שְׁטָעְנְדִּיךְ,
געַלְאָזֶט זִיךְ פּוֹנוּסָם דָּאָרְפָּטָם טִידְאָן;
דָּעַם מַסְחָר מִיטָּן גּוֹי פָּאָרְעָנְדִּיקְטַּה
אוֹן אִיצְּטָאָוִיפָּן וּוֹעֲגָאָהָיִים עָרָה שְׁפָאָגָטָם.

עָרָה קָעָן דָּעַם וּוֹעֲגָאָהָיִים זַיְנְגָּעָר,
נָאָרָה עָרָה גִּיאָט אָוָן גִּיאָט אָוָן סְ'גָּעָטָם קִיְּזָן עָנָד.
פָּאָרָה זַיְנְגָּעָר אָוִינְגָּן בִּימָעָר שְׁפָרְנְגָּעָר,
אוֹן דָּאָסָם פָּעָלָד וְוי אַ לְיִילָעָךְ בְּלָעְנָדָט.

אוֹן מַאָדָנָע וְוי סְ'בָּרְעָכָן אִים דִּי בִּינְגָּעָר,
וְוי אָוִיפָּט דָּעָר פְּלִיאִיצְּעָט דָּעָר פְּלָאָקָם
וּוְאָלֶט גְּנוּוּעָן אַ פְּאָק מִיטָּן שְׁטִוְינְגָּעָר,
וְואָסֶם דְּרִיקְטַּה אָוָן וּוְאָקְסָט.

* •

און פלווצים — פון א פעלעכל א האול
שפריננט אroiס און פלייט.
זיין פנים פלאט, ווי ער וואלט געמאזולט —
צי פאסט עם פאר אן אלטן ייד?

כפי דעתו וואלט ער שוין אפיילו
איינדערהיימ באדערפט צו זיין פונלאנג.
גאר א ייד — זאגט ער שטיל א תפילה
צו די שטערן אין זיין גאנגע.

די אויגן שווינדלען, גאר מ'טאָר נישט דריילען
איצט, ווען ס'לויערט די געפאָר.
און שמעון גייער שרײַט צו די הימלען:
רבונו של עולם שמע!

— — — — —

מסתמא האט שמעון זיין וועגן געפונגנען
דורך דער פינצעטערניש פון נאכט.
זוייל די מעשות, ואס מ'פלעגט בי אונז שפינגען,
האָבן זיך נישט געענדיקט שלעכט.

איו גאט, מיין האָר, איך בעט דיך זייעד:
דורך דער פינצעטערניש און בלענד
פיר אroiס מיך, ווי שמעון דער גייער,
און זאל די מעשה נרא האָבן א גוטן ענד.

שטאטחהאלם

פרילינג.

אין מיין שטעהטל אויפֿ די לאנקעם
וואקסן גראזן און בונטע בלומען.
איך בין ווידער דא אהער געקומען
און אויפֿ די פעלדער אומגעבלאנקעט.

דא איז געוווען מיין היים.
וי איז אועוק אין פיעער-פלאקטער.
אייצט, דורך פעלדער צעאקטערט,
גי איך אינגערד אליאן
צום ראנד פונגעם וואלד.

ווי אמאָל צורייק מיט יאַרְן
פִירֶט די סטעוּשְׁקָעָה דורך פעלדער פָּוֹן קָאָרְן.

דורך איזוואנס סעדער צעבליטע
האט מען מינע ברידער געפירט צו דער שחייטה.

די זון גיוט אופ ביים גלחס וואלאָד
פונקט ווי אמאָל.
די זון פאָרגניט ביים גלחס טיין
אין גריינעם טאָל.

די גראָזן זענען גריין און געל די בלומען.
שמעטערלינגען פלאַטערן, ביןען זשומען
און פלייען מיט דער זיסקייט אין ביןען-שטעקן.
נאָר אִיך בֵּין אלְּצָן נאָר פֿאָרְצִיטֿעֶרט,
נאָר אִיך בֵּין אלְּצָן נאָר דֿעֲרְשֶׁרְאָקָן,
וּוְיִיל רְוִית זענען גְּרָאָזָן,
אוֹן סְקָעָן זְיוֹן, אוֹן דָּם כְּרוּת וּוְאָס אִיך עַמ,
אוֹן גְּעוֹזָקָן אִוף מֵיַּן בְּרוֹדָעָר — דָּעַם מַת.

אוֹן אָז אִיךְ וּוּלְ קַומָעַן

אוֹן אָז אִיךְ וּלְ קַומָעַן צֹ מֵיַן הַיּוֹם אִינְגָעַם טָאַל,
אַיִן אֲגַרְאַעַן שִׁינְעָל, מִיט אֲבִיקֶס פֿוֹן שְׂטָאַל,
וּוְעָר וּוְעָט מִיךְ דָעַרְקַעַעַן?

אוֹ מֵיַן טָאַטָע אִיז טְוִוִיט אוֹן מֵיַן טָאַמָע — טְוִוִיט
אוֹן מֵיַן שְׁוּוּעַסְטָעַר אִיז טְוִוִיט אוֹן מֵיַן בְּרוֹדָעַר — טְוִוִיט
אוֹן דִי הַיּוֹעֵר בְּרַעַנְעַן.

אוֹן אָז אִיךְ וּלְ וּלְעַלְן גַּעֲפִינַעַן דַּאַס אַרְט
פֿוֹן זְיוּעַרְ קְבָרִים, פֿוֹן זְיוּעַרְ מָאַרְד,
וּוְעָר וּוְעָט עַם וּוְיַיַּזְן?

אוֹ מֵיַן שְׁכַנְן אִיז טְוִוִיט אוֹן מֵיַן שְׁכַנְהָה — טְוִוִיט
אוֹן מֵיַן קְרוּב אִיז טְוִוִיט אוֹן מֵיַן קְרוּבָה — טְוִוִיט
אוֹן חְרוֹב דִי הַיּוֹעֵר.

וּלְ אִיךְ דַּאַן נְעַמְעַן אָוִיפָן אַקְסָל דִי בִּיקֶס
אוֹן בַּי יְעַדְן שְׁטִוִיְיג, בַּי יְעַדְן גַּעֲוִיקֶס
אוֹן עַנְטָפָעַר מָאַגְעַן.

אוֹן דָעַרְגָאַךְ אָוִיפָךְ דִי חַוְרָבוֹת פֿוֹן הוַיּוֹפָנָם אַש
וּלְ אִיךְ צְעַבְלָאַזְן נַאַךְ טִיפָעַר מֵיַן הַאַס
צֹ אָונְגַעַדְעַר שְׁוֹנָאִים!

1943

וּוְוָאָנְדָעֶרְלָעַךְ דָּעֵר נֶס

וּוְוָאָנְדָעֶרְלָעַךְ אָנוּ גְּרוּיִם דָּעֵר נֶס —
אֵיךְ גַּיְיַ אֲרוֹם אָנוּ טְרִינְק אָנוּ עַם
אָנוּ וּמָצְרָעַם זַיְק אָונְגְטָעַר דָּעֵר זָוַן
אָנוּ וּוּיַּם אֲפִילּוּ נִישְׁתְּ דָּעֶר פָּוּן,
אוּ נָאָךְ צְוִירִק מִיטּ וּוַיְפֵלְ יָאָר
הָאָב אֵיךְ פָּאָרְלָאָזּוּט דִּי וּזְאָר
אָנוּ בֵּין גְּעוּוֹאָרְן אַש אָנוּ טְרוּיִם
אָנוּ בֵּין גְּעוּוֹאָרְן גְּרָאָז אָנוּ בְּוּיִם —
גְּרִינְגְּרָרְ פְּרִילִינְג אַוְיָף דָּעֵר עָרְד.
וּוְוָאָנְדָעֶרְלָעַךְ אָנוּ גְּרוּיִם דָּעֵר נֶס —
אֵיךְ גַּיְיַ אֲרוֹם אָנוּ טְרִינְק אָנוּ עַם
אָנוּ זַיְק דָּוָרְקַ נַעֲכַט דָּאָס גְּרוּיִסּוּ וּוְאָרְט —
דָּעַם גְּרָאָס צַוְּ מִיְּן אַיְגָעָנָם מָאָרְד.

פֿאַטְאָגֶר אַפְּיַע אַלְאָ מִינּוֹת

אַזְוִיָּא, אֵין פְּרִילִינְגְּ-טָאגּ, אֵין אַ שְׁעה אַ הָעֶלְעָר,
וְעַנְעָן זַיִי, אַוְיְמְגַעְפּוֹצְתָעּ אָוּן פְּאַרְקָעְמָטּ,
גַּעַשְׁטָאַנְעָן אֵין אַ גַּאֲרָטָן אָוּן פְּאַרְשָׁעְמָטּ
גַּעַשְׁפִּיגְּלָטּ זַיִךְ — דַּעַם לְעַבְנָן צַו גַּעַפְּעָלָן.

זַי — הָאַטְמָטָפְּרִיבִּיכְטּ דַּי לְאָקָ אָוּן עַר — דַּעַם קְרָאַזְוָאַטּ
(דַּי זַוְן הָאַטְמָטָפְּרִיבִּיכְטּ פָּאַר בִּיְדָעּ) —
זַיִי חָאַבְנָ שְׂטִילָן אָוּן דְּעַרְפְּרִיוּטָעּ
גַּעַקְוָקָטּ אֵין גַּלְאָוּ פָּוּן אַפְּאַרְאָטּ.

דַּי זַוְן אַיְוּ אָוּמְעָטוֹמּ — נִישְׁטָאַ קִיּוֹן שָׁאָטוֹן —
— אֵין אַ גּוֹטְעָרָ שְׁעה, סְבִילְדָן זַאל זַיִן גַּעַרְאָטָן!

— אַכְטָוָנָגּ אָוּן שְׂטִילָן! אַ רְגָעָ — אָוּן פְּאַרְטִיקּ!
דָּאָס בִּילְדָן אַיְוּ שִׁיןָן, דָּאָס בִּילְדָן — גְּרוּוּסְאַרְטִיקּ.

אַצְינָד שְׁוּוּמְעָן זַיִ אַרְוּם אֵין אַ קְלִיְינָעָר וּוְאַנְעָן,
סְ'זַעְנָן זַיִעְרָעּ פְּנִימָעּ נַאֲךְ נַאֲסָעּ.
גַּאֲרָסְוּוֹאַשְׁטָמָעּ דָּעָרָ מִיסְטָמָעּ זַיִ מִיטָּ קְלָאָרָן וּוְאַסְמָעּ,
וְזַי אַמְּאָלָדְיַי גּוֹטָעָ מַאֲמָעּ.

צִיּוֹתָן קוּמוֹעָן, צִיּוֹתָן טְוֹעָן אַ פְּאַרְגִּיּוּ. —
גַּאֲרָ אַפְּיַילְוּ שְׁפַעְטָעּ, נַאֲךְ יָאָרָן הַוְּנוֹדָעָרָטּ,
וּוְעָלָן שְׁמִיכְלָעָן חַתְּנָ-בְּלָה אֵין אַלְיָי,
אֵין אַ שְ׀יִינָעָם פְּרִילִינְגְּ-טָאגּ פָּוּן וּוְאוֹנְדָעּ.

אָזָא אַל טַעַר טְאַנְגָּא

אָזָא אַל טַעַר, נָאָרִישׁעַר טְאַנְגָּא —
נָאָרְסָאֵי פָּוּן אַיְם גָּעוּוֹאָרוּן בָּאַנְגָּמָיר.

זָוְמָעָר. אָוּוֹנֶט. דִּי זָוּן וּוּעֶרֶת פָּאָרְלָאָשָׁן,
מִיר שְׂטִיעָן בַּיִם וּוּאָלְדָּפָּוּן בָּעַנְקָשָׁאָפָּט צַעְפָּלָאָשָׁעָט.

דו זִינְגָּסְטָ אָזָאֵי שְׂטִיל אָזָן סָאָסְנָעָם דִּי שְׁלָאָנְקָע
רוּוִישָׁן צָוָם טָאָקָט בַּיִי דָעַם טְרוּוּיְעָרִיקָן טְאַנְגָּא :

אָלִיבָע, אָלִיבָע — סָאָזָן בִּיטָעָר אָזָן וּוּיְיָ מִיר,
עֲדוֹת דִּי פִּינְגָּל אָוִיְפָּ צְוּוִינְגָּן פָּוּן בִּימָעָר.

אָזָן עֲדוֹת דָּאָס גְּרָעוֹל, וּוּאָס וּוּעַלְקָט אִין דָעַר פָּאָסָע,
אָזָן עֲדוֹת דִּי זָאָנָג נָאָכָן שְׁנִיתָ פָּוּן דָעַר קָאָסָע.

דאָס לִידָל אַיּוֹ אַלְטָן דָּרֶךְ מִינְעָן מַעַת לְעַתָּן
הָאָבָּא אַיךְ זַיִן נִגְּנוּ פּוֹנְלָאָנָג שְׂוִין פָּאָרְגָּעָסָן.

אַיְבָּעָר שְׁטָעַט אַוְן לְעַנְדָּעָר אַזְוִיפִּיל גַּעֲוָאָנְדָעָרטָן,
דאָס לְעַבְּנָן בֵּי מִיר אַיּוֹ אַפְּלָיו שְׂוִין אַנְדָּעָרָשׁ,

נָאָר אַיְצָטָן, אַיּוֹ פְּרִילִינְגָּ, אַיּוֹ אַ רְעַסְטָאָרָאָן,
הָאָטָמָּמִיךְ וּוֹידָעָר אַ זַּיְנָגָעָר דָּאָס לִידָל דָּעָרְמָאָנָט :

אַ לִיבָּעָ, אַ לִיבָּעָ — סְ'אַיּוֹ בִּיטָּעָר אַוְן וּוֹיִי מִיר,
עֲדוֹתָדִי פִּיגָּל אַוִּיפְּ צְוּוִינְגָּן פָּוּן בִּימָעָר.

אַן עֲדוֹתָדָס גְּרוּזָל, וּוֹאָסָס וּוּלְקָטָס אַיּוֹ דָעָר פָּאָסָעָ,
אַן עֲדוֹתָדִי זַאֲנָגָ נָאָכָן שְׁנִיתָ פָּוּן דָעָר קָאָסָעָ.

אַזְאָ אַלְטָעָר, נָאָרִישָׁעָר טָאָנָגָא —
נָאָר סְ'אַיּוֹ פָּוּן אִים גַּעֲוָאָרָן בָּאָנָגָ מִיר.

הינטער דעם שטעטל

הינטער דעם שטעטל איז דער וועג גלייך
ביז אראפ אין גריינעם טאל.
און אכיסל וויטער שוויימט דער טיך,
ニישט ברײיט, נישט שמאל,
פונקט צו דער מאם.
און פאר מײַן הײַם ליגט אַ שטיין
אין גריינעם מאָך און גראז
שווין דורוֹת-לאָנג.
יעַז זיך אַנְידַעַר אַוּן דַו זיך אָפ,
עלעהַי אַוִיפַ אַ באָנק.

אַ בְּלַ אָעָרָ נֶעָפֶל

אַ בְּלַ אָעָרָ נֶעָפֶל פָּאָר דִּי אֹוֵינַן.
אוֹיפָן וּוֹעֲג — אַיךְ אָוֹן מִין טָאַטָּע.
אַ טָּשָׁאַטָּע פִּינְגָּל אַיז דָּוּרְכְּגַעְפְּלוֹינְגַּן
אוֹן מִין יוֹנְגַּן סָוד צַעְפְּלָאַטָּעַטָּרָטָם.
מִיר שְׁטִיעָן פָּאָר דָּעָר בְּרִיךְ אָוֹן טְרָעַטָּן
אוֹוָפָּע דָּעָר סְטוּזְקָעַ, וּוֹאָס פִּירְטָ פָּן שְׁטָעַטָּל
אַין דָּאָרָף. הִינְטָעָר אָוֹנוֹ דָּעָר קְלוּוֹסְטָעָר
אוֹן דִּי זָוָן. אַיךְ שְׁפָאָן גִּיר, בֵּין אַ גְּרוֹיסָעָר,
רוֹיכָעָר אוֹוָיפָּע אָן אַמְתָּה שְׂוִין צִיגְּאָרָן
אוֹן וּוֹיִים, אֹז אַיצְיָיק טָוָט דִּי מִידָּלָעָר פָּאָרְגָּאָרָן.
אוֹיפָן וּוֹעֲג אַ פּוֹיעָר פִּירְטָ אַ קְעַלְבָּל :
— מִיקָּאָלָצִי, וּוֹאָהָוִן ?
— אַין שְׁטָעַטָּל !
— פָּאָרְגָּעָם נִישְׁתָּחָט אַפְּצָוֹטְרָעַטָּן
בֵּין מִין אַלְטָעָר אַין גְּעוּוֹלָלְבָּל !
דָּעָר פּוֹיעָר אַיז וּוֹיִט. דָּאָס קְעַלְבָּל מַעֲקָעַט
אַינְעָם וּוּעָלָל פָּן סְטוּרְעָקָעָם.
אַ גְּרִינְעַ ? אַגְּקָעַ. גַּעַלְעַ בְּלָוְמָעַן —
דָּאָס דָּאָרָף. מִיר וּנְגַעַן אַגְּנָעְקוּמָעַן.

איך כאָפַּדְיָוָן

איך כאָפַּדְיָוָן אויף אַשפִּיגָעַלְעַ אֵין שאָטָן,
אויף מיין האָלוֹ — מילוֹטָן מיט סִיקוֹטָן.
איך לוֹפְּטָן דוֹרֶךְ גַּעֲסָלָעָךְ צוֹ דִּי שְׁטְרָאָזָן
מיט אַלְעַ קִינְדָּעָר מַעֲנָצָן
און סַלְוִיפְּטָן מִיר נַאֲךְ מיין מאָמָעָם קוֹלָן:
יַדְגָּן, דָּאָס קִינְדָּמָאָזָלָט
און ברענט אַינְגָאָצָן!

איך בין שוין אָ גְּרוֹיסַעַר

איך בין שוין אָ גְּרוֹיסַעַר.

נאר אָז אִיך ווועל וווערן נאר גְּרוֹסַעַר,

וועל איך אין מאָרָק, אַינְדְּרוֹיְסָן,

מייט אָ שבַת קְׂדוֹשַׁ-מְעֻסָּעַר

אוַיסְשָׁנְצִין

אָ לְיוֹטָעַר בֵּיז צוֹ דִי הִימְלָעַן.

הַעֲכָעָר

פֿוֹן דִי קְׂלוֹיסְטָעַר-שְׁפִיצִין.

די יַידְזָן אַרְוִיפָּדִי דַעֲכָעָר

אוֹן אַוִּיפָּדִי שְׁטָרָאָזָן

וועלְן גָּאָפָן :

זַעַט, וַיְיַחַם אִיצְיָקָם

קְרִיכְתַּט אֶלְזִיְן הַעֲכָעָר, הַעֲכָעָר

צָוָם בָּאַשְׁעָפָעָר !

אוֹן אִיך, אַוִּיפָּדִי דַעַמְלָעָר,

וועלְ פֿוֹן מְעַשְׁעַנְעָם טְרוּמִיְיטָעָר

אוַיסְבָּלָאָזָן

צָוָם מִיְּן טָעָנה :

— פָּאָרוּזָם וּוַיְינְטַ בִּינְגָכְטַ מִיְּן מַאְמָע ?

טאטע - מאמע זענען קראָנאַס

זוי לויַּפְּן נאָר די לאַשְׁיקְּלָעֶר אוֹיפְּ ווּעָגָן,
העלְפָּן גוֹיִשְׁעַ הַאלְצָחָעָקָעָרָם נַאֲכַצְּיָעַן די זעָנָן
אוֹן ווּוִיסְּן נִישְׁתָּמָט, אָז טַאַטְעַ-מַאַטָּע זַעַנָּעַן קְרָאָנָק,
אָז זַיְּעָר לְעָבָן צַאנְקָט.

זוי רֵיְּסָן גְּרִינְּגָן וּוַיְּגַנְּפָּעָרְלָעֶן אֵין סְעָדָעָר,
העלְפָּן מַאֲכָן בְּעוֹיְמָלָעֶר דָּעַם בְּעַדְעָר
אוֹן ווּוִיסְּן נִישְׁתָּמָט, אָז טַאַטְעַ-מַאַטָּע זַעַנָּעַן קְרָאָנָק,
אָז זַיְּעָר לְעָבָן צַאנְקָט.

זוי כָּאָפָּן פָּאָרָן רֹופָּא פִּיאָוּוּקָעָם אֵין זְוִמָּפָּן,
פִּילְּן אָז די קָגְנָעָן פָּאָר וּוְאַסְעָר-טְרָעָגָעָר בְּיוֹ פְּלוֹמְפָּן
אוֹן ווּוִיסְּן נִישְׁתָּמָט, אָז טַאַטְעַ-מַאַטָּע זַעַנָּעַן קְרָאָנָק,
אָז זַיְּעָר לְעָבָן צַאנְקָט.

אוֹ זַיְּיָ, אַ זְוִוְּתִּיךְ צַוְּ זַיְּיָ,
וּוְאָסָּ וּוְעָטָּ זַיְּיָן, חַלְילָה, שְׁפָעַטָּעָר,
אָז מַעַט דָּאָרְפָּן אַנְקָוּמָעָן צַוְּ מוֹמָעָם אוֹן פָּעַטָּעָר?

נאָר זַיְּיָ קוֹקָן נאָר אֵין באָד באַלְעַבָּאַטִּישָׁע טַעַכְטָעָר,
שְׁטָעָלָן אוִים טַאַטְעַ-מַאַטָּע אוֹיפְּ לִיְּתִישָׁ גַּעַלְעַכְטָעָר
אוֹן לאָכָן, לאָכָן, לאָכָן,
פָּוּן צָלָעָ בְּיוֹעָ זִיבָן וְאָכָן.

יעער און לעווע

יעער מיט לעווע שטייען אין מיטן מאָרָק —
אין מיטן מאָרָק לעבּן סאמָאָוועֶר באָק.
לעבּן סאמָאָוועֶר באָק, וואָס שטייעט מיטן קינד
סַיְ זומער אַין סַפְעָקָעָם, סַיְ זוֹנְטָעָר אַין זוֹנְטָעָר,
שׂוֹן יַאֲרָן-לְאָגָג.

יעער אַיְזָה שטָאָרָק אַוּן לעווע אַיְזָה קְרִיאָנָק
אוֹן צוֹוִישָׁן זַיְ בִּידָע אַן אַיְבָּיךְ גַּעַצָּאָנָק,
וְאָס פָּאָרָהילְכָט דֵי קְלָאנְגָעָן פָּן קְלוֹיסְטָעָר-גָּלָאָק
אַין מיטן מאָרָק, לעבּן סאמָאָוועֶר באָק.

יעער אַיְזָה אַלְיָין אַוּן לעווע חָאָט אַ זַוִּיבָּ,
וְאָס הָעַלְפָט אִים לְוִוְוָן זַיְן הָאָרִיךְ לִיְּבָּ
אוֹן גַּיִת מִיט אִים בִּיְמָאָג אַיְבָּעָר דָּעָר שְׂטָאָט
אוֹן שלָאָפָט מִיט אִים בִּיְנָאָכָט אַין באָה.

יווער איז צעכראסטעט און ער שעולט
די גאנצע, גראיסע, לוייזקע וועלט,
וואס קוקט זיך צו אין מיטן העלן טאג,
וויי מען נארט דאס צינגל פון דער וואג.

יווער שעולט יעדן פון הויז צו הויז
און פון אומגעטום מען טרייבט אים ארוים.
נאָר גאָט אלֵין קלערט דורך די נעבט,
אוּ יווער איז גערעכט און זיין משפט גערעכט.

ס'אייז אונט. דער קרעמער פאָרפהקט
די שעה'ען פון טאג אין צערימענען זאק.
און יווער שטייט אלֵין אויפֿן מאָרָך —
אַ זוֹן-שְׁטֶרְצָלֶל לוֹזֶט זיין האָרִיקָן קָאָרָך.

א טשאטע שוואלבן

א טשאטע שוואלבן — א שלענגל בלאר רוייך —
בײַערט דורך א וועג צו היילען הוינ.

אין פלאטער פון זיירע פלייגל — די וואג-שאָל
פון א וועלט צוישן באָרג און טאָל.

מען צענעםט אַ הויז אוית דער איסט-סיד

אין ניו יאָרָק אוּפֿ דער אִסְטַ-סִיד אַיּוֹ אַ הויז געשטאנגען.
אַ הויז מיט יִדְישׁ זִידּוּם, באָכְעָם, טָאָטָעָם, מאָמָעָם. אַ הויז
מייט שטייכער, אלְקָעָרָם, היַמִּישׁוּ ווַינְקָלָעָן. אַ פִּיפֶּ פָּוּן אַ שִּׁיףֶ
פלעגט דָּאָרָט דָּרְמָאָנָעָן אָן ווַיְיַטְעַ שְׂטָעַלְעַד, ווָאָסְ זָעָנָעָן פָּאָרָאָנָעָן —
וַיְיַטְעַ הִינְטָעַר בָּעָרָג, ווַיְיַטְעַ הִינְטָעַר יִמְעָן.

אַ הויז פָּוּן טָאָטָעָם מיט בערד, מָאָמָעָם אַיּוֹ הוּבָן. אַ הויז,
וַאוּ מַעַן פָּלָעָגֶט דָּעַם בָּאַשְׁעָפָעָר אַיּוֹ יִדְישׁ צָוּ לְיִבְּן.
אַ הויז, וַאוּ מַעַן פָּלָעָגֶט נָאָךְ וַיְיַגְעַן גַּעֲזָנָגָעָן: "אַ גּוֹטָעָ פְּרִינְד,
וַעַן אֵיךְ וּוָעַל שְׂטָאָרְבָּן" אָוָן וַעַן "טְרִיאָצְנָגָל".

אַ הויז, וַאוּ סְפָּלָעָגֶן נָאָךְ גְּרִילְצָן דִּי גְּרִילְצָן. אַ הויז,
וַאוּ סְפָּלָעָגֶן נָאָךְ קִינְדָּעָר וַיְיךָ שְׁפִילָן אַיּוֹ בעָרָג אָוָן לעַנדָּעָר
אוֹן רְוָדָא — רְוָדָא — רְאָנוּ.

אין ניו יאָרָק אוּפֿ דער אִסְטַ-סִיד אַיּוֹ אַ הויז געשטאנגען.
דאָס הויז, דָּאָס הויז מיט היַמִּישׁוּ שְׂוּעָלָן —
מייט אַלְטָעָ מִיְּסְטָעָרָם אָוָן יוֹנָגָעָ גַּעֲזָלָן.

אוֹן אֵיךְ, אַ גַּאֲסָטָ אַוְיפֶּ אַ וַיְיַלְלָ, זָעָם, וַיְיַסְפָּלָן דִּי צִינְגָל
אוֹן וּוְ אַמְּאָלָל, אַמְּאָלָל, דָּוָרָךְ דָּעַם זַיְלָ פָּוּן שְׁטוּבָ, שְׁטִיבָ אֵיךְ
אַרוּפֶּ צָוּ דָּעָר זָוָן.

... אַיּוֹ נָיו יאָרָק אוּפֿ דער אִסְטַ-סִיד, אַוְנְטָעָר דָּעָר נִיְיעָר מַוְיעָר,
וּוְעַט לְגַנְן פָּאָרְגָּרָאָבָן אָן אַלְטָעָר טְרוּיָעָר.

בענקי שאפט

א, ווי איך האב געבענטט נאך זוי — די יינגלעך און מיידלעך, וויאם פלענן פונעם שטעטל דורך „מאטשקעム גארטן“ אווועק קיין אמעריקע. איך פלעג זוי באנגלייטן אין חלום אויף צונגן, אויף שיפן, דורך דאנציג, האմברוג, ברעמען. איך פלעג נימן מיט ביטערע טרערן אויף די בריוולעך „געבע גאט פון דיר דאם נעמלעכע צו הערן“. דורך אלע מיינע יארן איזו מײַן חלום זוי נאכגעפֿאָרּן. און איצט, וווען נאך אלע מיינע וואנדער-וועגן איך האב זוי איז ניו יאָרָק באָנגָעָנֶט, ווֹי טאָטָמָעָס און זְיִדָּעָס, ווֹי מְאָמָעָס און באָכָעָם, מיט הייזער און קִירְ-איְזּוּ-קָאָסְטָנָם, מיט צִירָוָנָג און אוּתָאָמָכָילָן — קען איך אלע נאך איז מיר מײַן טְרוּוּעָר נִישְׁתְּ שְׂטִילָן, גִּיְתָּה נאך אלע איז מיר אויף מײַן בענקי שאפט צו זוי — וווען זוי זענען נאך יונְג גְּעוּוֹן און דורך „מאטשקעם גארטן“ אווועק קיין אמעריקע....

ר' משה ליב סאָסאָזער אוּף אַראַיד

די חדֶר-יינגלעך מיט פֿאָקָן אָוֹן מִיט מָאָזָלָעַן
לויפָן נָאָך דִי קְוִינְגְּנְמָאָכְעָרָם אוּף דִי שְׁטוֹרָאָזָן.
די שְׁטִיבָעָר זְעַנְעַן אָפָן. אוּפָן טְרִינְיוֹזִיךְ סְפִּיעָר
טְלִיעָט אָוִים דָּאָם לְעַצְמָע שְׁפָעָנְדָל
אוֹן קָאָלָט וּוּרָן דִי קָאָרְטָאָפָל אֵין עַרְדָּעָנוּם פָּעָנְדָל.

אוֹן שִׁיכָּר אוֹז דִי שְׁטָאָט. אוּף גָּאָטָם בָּאָרָאָט
גָּעָלָאָזָט דִי קִינְדָּעָרְלָעַךְ אֵין וּוּיגָן.
זַיְוִינְגָּעַן, שְׁרִיְעַן, אוֹן סְטוֹטָם קִינְעָר זַיְוִישָׁת הָעָרָן,
נָאָר זְלִידָנָע פְּלִיגָּן טְרִינְקָעָן זְיִיעָרָע טְרָעָרָן.

נָאָר אִיןְמָאָל אֵין אַיאָר אָזָאָז מִין זְשִׁוְיבָּה —
גְּנוּוּמָים קְלָאָפָן צָו יְדוֹן אֵין דִי הָעָנָט,
די זָוָן אָוֹן מִיטָּן חִימָל שְׁרָפָעָט, בְּרָעָנָט,
אוּף אֵין דִי שְׁטוֹוִיכָּן
הִירּוֹשָׁעָן דָּאָרְשְׁטִיקָע גָּאָטָם בָּאַשְׁעָפָעָנִישָׁן —
די מִידָּע פָּעָרָד.

א יאריד אין סאסאָו. ווי איזן טויזנט בינשטאָקן
פֿאַרְזּוּשָׁמֶת דער רוייש פֿוֹן ווֹאַלְד אָוּן פֿעלְד דער סָוד.
— “גּוּלְאָזֶט אַ שְׂמָאָט אַוִּיפּ הַפְּקָר” — קְלֻעָּרֶט דְּעַרְשָׁרָאָקָן
משה לֵיב פֿוֹן ברָאָד.

“בְּאַשְׁעֲפָעָר דָּו, ווי קָעָן מַעַן זִיךְרָאַסְמָאָלָן,
או אַיְן גּוּיְינָג נָאָך אַ גְּרָאַשְׁן אַוִּיפּ דִּי מַעַרְקָן,
מַעַן זָאָל פְּאַרְגָּעָסָן דִּי שְׁיוֹנִיקִיָּט פֿוֹן טָאָלָן
אוּן דִּי גְּרוּיסְקִיָּט פֿוֹן דִּיְינָעַ בְּעָרָגָן.

אַיְן חָאוּעָנִישׁ נָאָך דָּעַם בִּידְנָעָם גְּרָאַשְׁן
די קִינְדָּעָרְלָעָר, די קְרָעְצִיקָּע, מַעַן פְּאַרְגָּעָסָט” —
אוּן צָו זַיְעָרָעָע קְעַפְּלָעָע אַיְן פְּיַעַר-גְּלָאַשָּׁן
ליינָט צָו משָׁה לֵיב אַ קָּאַלְטָן קָאַמְפָרָעָם.

אוּן מִיט קָאָנָעָן פֿוֹן מִיקָּאָלָאִים בְּרוֹנוּס.
טרָאָגָט עָר ווֹאָסָעָר פָּאָר די פְּעָרָד די שְׁטוּמָע.
שְׁפָאָנָט זַיְ אָוִים אַיְן קִילְעָע עַרְטָעָר
אוּן רָעַדְטָ פָּאָר זִיךְרָאַט דִּיְאָ וּוּרְטָעָר :
חַיְלִיקָע נְשָׁמוֹת, טוֹט אַיְיךְ מִיעָן,
אוּן דִּי קְעַפְּלָעָע פֿוֹן אָוּנוּעָרָע קִינְדָּעָר זָאָלָן מַעַר נִישָׁט בְּלִיאָן ...

אָזֶא מִין גְּרוֹיזַעַר יָאָר-יָאָרִיד

אָרִיד. אָזֶא מִין גְּרוֹיזַעַר יָאָר-יָאָרִיד —
אוֹן אֵיךְ בֵּין אוֹיכָעַט דָא אוֹן אֵיךְ בֵּין מִיד.
אָשְׁטוּבָא אוֹיפָאָלֶעֶם שְׁטַרָאָזָן, וּוּגָנָן, וּוּלְיַצְעָם אוֹן לְיַקְלָעָן,
אוֹן סּוּחָרִים הַאנְדָּלָעָן אוֹן זְעַנְעָן גְּלִיקָלָעָן.
קָלָרְטָעָם סְטָעַנְגָּעָם, גַּעֲפִיָּה אוֹיפָאָדָקָעָם אוֹן קָלָרְנָעָטָן,
גַּעֲקָלָאָט אֵין הַעֲנָט — מַעַן לְאָזֶט זַיְךְ אֵין גְּעוּוּטָן.
אֵין שְׁעַנְקָבָי בֵּיר שְׁעַנְקָעָן
טְרִינְקָעָן גּוֹיִים בֵּיר אוֹן פְּרָעָם סְפָלָעָן
אוֹן אֵלָעָן, אֵלָעָן הַאנְדָּלָעָן.
נָאָר אֵיךְ בֵּין מִיד אוֹיפָן גְּרוֹיזַעַן יָאָר-יָאָרִיד.
מַעַן קָלָאָפָט דִי פָּעָרָד אֵין הַיְנָטָן —
מַעַן הַאָט זַיְךְ אַוְפְּגָנְעָמָנוּטָרָט ;
וּוי לְאַשְׁקָלָעָד גְּעוֹנָטָע
זַיְךְ הַרְוִזְשָׁעָן אוֹיפָאָדָי שְׁטַרָאָזָן —
אוֹן אֵיךְ בֵּין אוֹיכָעַט דָא —
אוֹן אַלְטָעָר יִיד וּוּאַסְמָאָזָלָט.
צַוְּאָסָמָה אֵיךְ אַחֲרָה גְּעוֹוָאָנְדָלָט ?
סִידָּן גָּאָר מִיט שְׁטוּמָעָנִישָׁ צַו הַאנְדָּלָעָן.
סְיוּוּרָט אָוּוֹנָט. דִי בְּרוּתְשָׁקָעָם אוֹן וּוּגָעָנָעָר גְּשָׁפָגָנָט,
גַּלְעָקָעָר קְלִינְגָּעָן דָאָס אָוּוּ-מָאָרִיךְ-גְּעוֹזָאנְג
אוֹן אוֹיפָן רָאָתָהָוָי — אָפָלָעָטָל פָּוָן לְאַמְטָעָרָן.
אָט בָּאָלָד אוֹן מִיּוּטָפָאָרָהָאָקָן טִיר אוֹן טְוִיעָרָן —
גָּאָט מִיְּנָעָר, טֹו מִיְּנָה תְּפִילָה הָעָרָן,
טֹו אוֹן אַוְצָר מִיר בָּאַשְׁעָרָן,
וּוּאָסָמָקְיָוָר, קְיַיְנָעָר הַאָט אִים נִישָׁתָּפָאָלְזִוָּרָן.

אַיִלָּת :

ז'ויט

בְּאַרְוֹעָם טְרִיט

ז'ויט

אַגְּסֵט אַיִן פָּרְנָצֶט

43	וּוֹסְקָרִיצֵץ אֲמַעַטְשׁ זַיִן נַאֲמַעַן	9	לִיד — — — — —
45	פָּעַרְד אַיִן דָּעַר נַאֲכַט — — — — —	10	פְּרִילִינְג — — — — —
47	דָּאַס גַּעֲוֹעַלְבָּ פָּוּן מַיִין פָּעַטְעָר —	12	תְּפִוְּלָה פָּוּן מַיִין מַאֲמַעַן פָּרְנָצֶט —
48	הָאַט אַפְּגָעָדָרְט דָּעַר לַעֲצַטְעָר בּוּיְם	14	אַגְּסֵט אַיִן פָּרְנָצֶט — — — —
49	אַוְנְדוּעָרָעָ מַאֲמַעַס שַׁטְּאַרְבָּן — — — —	15	מִיר חַלְוָמָח זַיְךְ אַמְּאָל — — — —
51	בְּאַלְאָדָע פָּוּן זַוְּגַעַנְדִּיקָן פְּרִיזְיוּרָעָ —	16	זַוְּן-פָּרְגָּזָגָג אַיִן שְׁטָאָט — — — —
52	אַלְטָעָ מַיְידְלָעָן — — — —	17	הַוִּיכָּעָר, שְׁלַאֲנְקָעָר סָפְּנָעָ-בּוּיְם —
53	אַיִצְתָּ, וּוֹן אַלְעָ לְאַמְּבָן — — — —	18	שְׁטוּלָ-לְעָבָן — — — —
54	לְאַקְאַמְּטָיוֹ שְׁנִידָת שְׁפָעָר דִּי נַאֲכַט	19	אַוּונָט אַיִן דִּי בְּעָרְג — — — —
56	אַזְוִי אַחֲבָן זַיִן גַּעֲטָמָנִצְתָּ — — — —	20	אַחֲתָוָה אַיִן חַאְרָבָסֶט — — — —
57	גַּנְשָׁט אַוּעַקְנָעַשְׁקָטָעָר בְּרִיוּוּ — — — —	22	אַיִךְ, וּוֹסְמָ וּוֹעַל דִּיךְ נִישְׁתְּ גַּעֲפִינָעָן
58	אַיִיךְ אַחֲרָבָסֶט-נַאֲכַט — — — —	24	דָּאָרָף-גַּוְיָעָר — — — —
59	פְּרִילְוָנָג אַוּוֹדָע דָּעַר זַוְּנָגָס — — — —	25	מַיִין חַיְים — — — —
61	אַיִיךְ הַאָב נִישְׁתְּ גַּעֲזָעָן — — — —	26	קַשְׁמָאָר-לִיד — — — —
62	אַיִיךְ הַאָב אַוּסְגָּדָרִיּוֹת דָּאָס לִיכְטָ — — — —	28	נַאֲכַט אַיִן דִּי בְּעָרְג — — — —
63	אַסְד זַאֲבָן — — — —	30	בּוּיְ דָּעַר שְׁפָעָ — — — —
64	לְאַמְּוֹר נִשְׁתְּ בְּאַזְוֹנָגָן דָּאָס שְׁוַיְינָעָ — — — —	31	צַו דִּיר — — — —
65	עַלְעָגִיעָ — — — —	32	דָּאָס יַוְגָּל — — — —
66	דְּרוּוֹוְיִיל — — — —	33	גַּעֲזָעַנְגָּוָג — — — —
		34	אַלְיוֹן אַגְּרָטָן — — — —
		36	אַקְיָד אַיִן הוֹתָ — — — —
69	דָּאָס אַיִבְקָעָ לִיד — — — —	37	דָּעַקְאָרָצִיעָ — — — —
70	לִיד וּוֹעָגָן זַאֲגָן — — — —	39	פָּאָרָן זַוְּן-פָּרְגָּזָגָג — — — —
71	דִּי דְּרִיְיִ חַבְרִים — — — —	40	חַאְרָבָסֶט-לִיד — — — —

ז'וּיָת

- 101 — — — — —
 102 — — — — נישט ער —
 104 — — — פאראפאלן, פאראפאלן
 105 — — איזויפיל יארן —
 106 — פון מיין חורבן הויז —
 109 — אין דער אינזאמקoit —
 110 — איך געדענק דיד קויים —
 112 — פרוילינג —
 118 — די מעשה פונס דאראפניעיר שמעון —
 114 — אונונט אין קישלאק —
 116 — בענקשאפט —
 117 — ס'אייז מיר אומעטיק —
 120 — פרוילינג —
 122 — און איך וועל קוומען —
 123 — ווי ואונדערלעך דער נס —
 124 — פאטהגראנטיע אלץ מינוט —
 125 — איז אַלטער טאנגע —
 127 — הינטער דער שטעלט —
 128 — א בלאער געפל —
 129 — איך באפ די זוּן —
 130 — איך בין שוין א גרויסער —
 131 — טאטע-מאכע זעגנון קראזק —
 132 — יער און לעוואָ —
 134 — א שאפע שואולבן —
 135 — מען צענעט אַהויז אויף דער
 איסט-סיד —
 בענקשאפט —
 ר'טשאַה לוייב סאסאווער —
 איז מין גרויסער יאָר יאָריד —

ז'וּיָת

- 72 — די זונגע פרווי אויפן טורעם —
 73 — די זוּיָת פלייט —
 74 — פרוייד פון א זומער-נאכט —
 75 — א בליך אין שפיגל —
 76 — וואנדערער באָפַט זיך אויף אַין
 האָרְבָּעִירִיך —
 77 — דאס רויטע צימער —
 78 — אלוין אַין דער נאכט —
 79 — דער פישער אַין פרוילינג-צ'וּוֹט —
 80 — גיעועגןונג —
 81 — די אייביקע —
 82 — גיעועגןונג —
 83 — די קללה פון מלחה —
 84 — נאָך דער שלאָכט —
 86 — טוּטַע בְּלַעֲטַע פְּלַעֲטַעַרְן —
 87 — שלאָכט אַין דער מדרבר גָּבֵי —
 88 — געשרי פון קראען —
 89 — אוּתַחַדְוָתַה פון אלטע פְּלַעַגְן —
 90 — אַדָּע צוּ נאָנְקִינְג —

ז'וּיָת וואָנדער

- 93 — קידוש לבנה —
 94 — האָרְבָּעִיר אַין מיין הַיּוֹם —
 95 — ס'האָט מיין מאָמע —
 96 — זוּן-פְּאָרְבָּגָאנְג אַוִיפָּן יִם —
 97 — חיים —
 98 — באָלָאָדָע פון אַ ווּינְגְּטַעַר-נאָכָט —

גՅוועצט אונז געדראוקט בוי
מארכטיזן פרעט, אוילך..
228 איזטט 45 סט., ניו-יַרְק
אויגננטימער: יִשְׂרָאֵל לְעַנְדּוֹן

